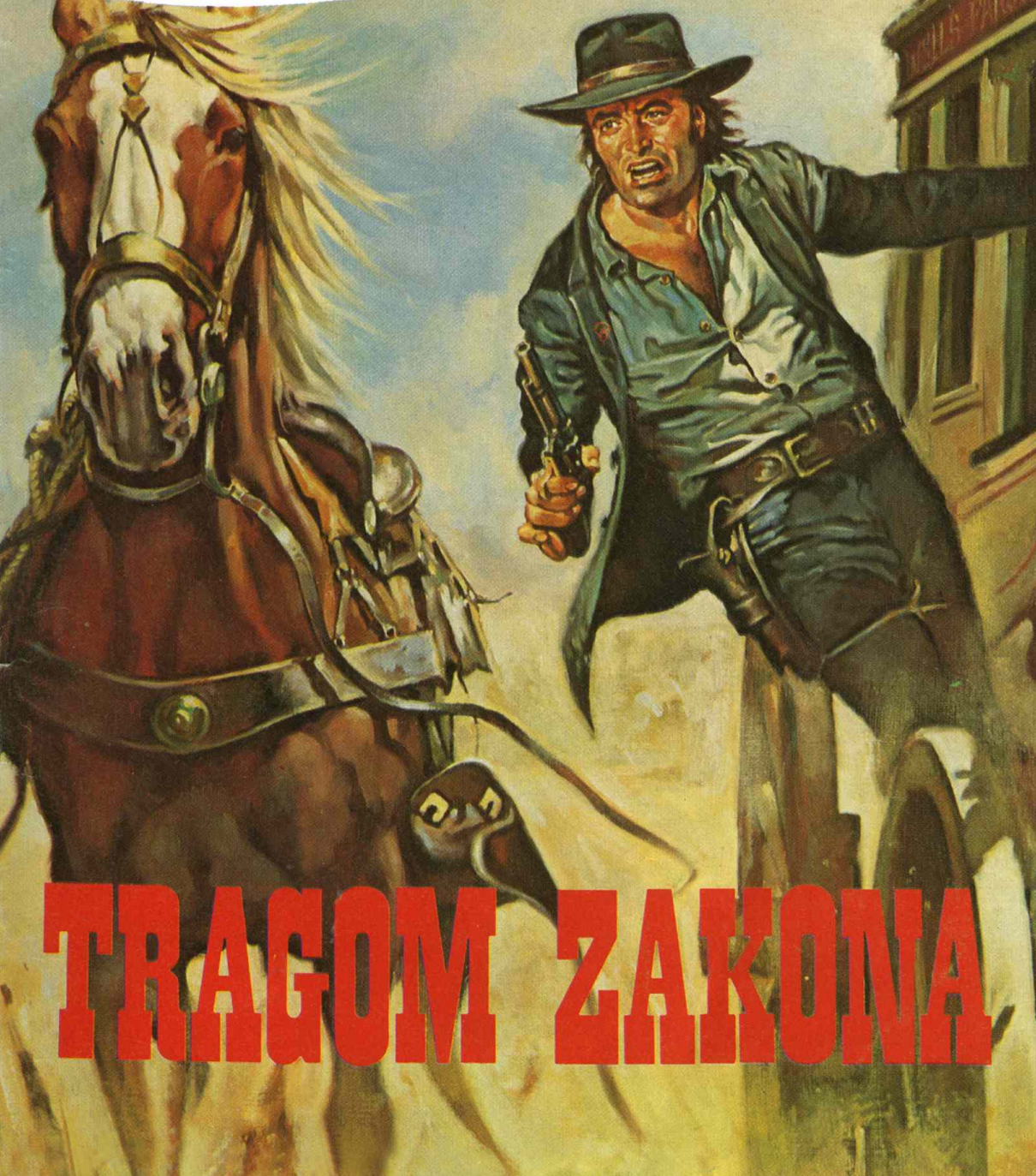

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10 d. BROJ 313

TRAGOM ZAKONA

James Glenn

TRAGOM ZAKONA

James Glenn: **TRAGOM ZAKONA**
Naslov originala: **THE LAW TRAIL**
Copyright: Robert Hale, London
Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski režiser
Prijevod: Tea Gjurgjević
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: **Marcel Čukli**

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1979.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) **VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.**

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6, 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Nikome nije bilo jasno kako je umro Jake Sunday. Kad su ljudi u nedjelju ujutro ušli u salun, našli su Jakea mrtvog. Zašto i kako je umro nikome nije bilo shvatljivo. Ljudi su odmah zaključili da je riječ o ubojstvu. Njegovo se oružje nalazilo na uobičajenom mjestu za šankom. Bilo je jasno da se tim oružjem nitko nije poslužio. Jake je ležao iza šanka, ispružen na leđima, sa dva hica pogoden u prsa.

Ljudi su o događaju obavijestili okružnog šerifa grada Milтона. Walt Harney je odmah došao, udaljio sve ljude iz saluna i zatvorio vrata lokala. Okružni je šerif sjeo za stol, zavio cigaretu i zamišljeno gledao mrtvog Jakea. Čudio se što nije čuo pucnjavu ni on ni itko drugi. Za ovako mirnoga nedjeljnog jutra pucnjava je morala daleko odjeknuti.

Nije razumio o čemu je riječ. Podigao se i krenuo u Jakeovo spremište pića. Ondje je našao odgovor na svoja pitanja. Zidovi prostorije bili su debeli. U vrijeme dok je Milton bio vojna

utvrda, današnji salun bio je spremište za hranu. U ovoj su prostoriji držali meso i zato su zidovi bili debeli kako bi čuvali hladnoću. Pogledavši ponovo Jakea i slijedeći pogledom tragove, Harney zaključio da zacijelo nitko nije pucao u Jakea iz saluna. Po tragovima je utvrdio da je Jake vjerojatno ubijen u toj maloj stražnjoj prostoriji i zatim odvučen u salun za šank. Okružni šerif Harney pomisli zašto je ubojica uopće odvuкао mrtvog Jakea u salun. Nije li ga mogao ostaviti u stražnjoj prostoriji? Nadao se da će možda poslije sve shvatiti. Za sada je još bilo mnogo neriješenih pitanja.

Walt Harney je sjeo u stražnju prostoriju i zamišljeno zurio u pod. Tada se uputio u Jakeov ured. Ponovo je sjeo i počeo prelistavati Jakeove papire. Tražio je neki trag, neko pismo, dokument, možda čak dnevnik mrtvog vlasnika saluna. Nije ni sâm znao što traži, ali je jednostavno pokušavao otkriti neki trag. Pronašao je samo dva manja svežnja računa. U jednom

su bili neplaćeni, a u drugom plaćeni računi. Jake nije ostavio nikakve osobne bilješke ni pisma. Harneya to uopće nije iznenadilo.

Jake mu je u nekoliko navrata pričao da nema više nijednoga živog rodaka. Walt Harney i Jake poznavali su se sedam godina. Za sve to vrijeme Walt nije čuo da bi ikada pričao o sebi, svojoj obitelji ili prošlosti. Harney je znao da razlog ubojstvu mora tražiti negdje drugdje a ne u obitelji. Morao je pronaći razlog koji je nekoga naveo da ubije Jakea Sundayja.

Walt Harney je znao da uvijek postoje razlozi za ubojstvo. Jake je bio snažan. Dobro je i savjesno vodio svoj salun. Bio je poznat kao pravdaš i zacijelo je s vremenom stekao neprijatelje. Kad bi izbila gužva u salunu, uvijek bi ubrzo uspostavio red. Otkad je znao za Jakea, Walt Harney je znao da je vlasnik saluna nemilosrdan prema ljudima koji u njegovu lokalnu stvaraju nered. Okružni je šerif bio zbog toga zadovoljan, jer nije bio primoran da sâm neprestano uspostavlja red. Jakeova pomoć mu je osobito dobro došla subotom kad su rančeri dolazili u grad da se zabave.

Serif Walt Harney stupi ponovo u prednju prostoriju saluna. Uzeo je čašu piva i stao iza šanka, ali se sjetio da Jake nikada nije dopuštao gostima da stoje iza šanka. Gurnuo je čašu naprijed i stao pred šank. Polagano je pio pivo i razmišljao o ljudima koje je Jake godinama posluživao za šankom svoga saluna. Mogućnost da među svim tim ljudima pronade Jakeova

ubojicu činila mu se neznatnom.

Zamišljeno se popeo na prvi kat u Jakeove privatne prostorije, ali ni tamo nije pronašao ništa posebno. Vratio se dolje i nastavio istraživati. Našao je samo jednu rozetu za konjski oglav koja je ležala ispod Jakeova mrtvog tijela.

Rozeta je bila okrugla a ispod stakla nalazila se slika: konjska glava duge bijele grive. Šerif još nikada nije vidio takvu rozetu. Bila je zaista neobična. Pomisli da bi možda mogao pronaći i drugu rozetu i nastavi traženje, ali bezuspješno. Posumnjao je čak u to da bi taj komadić stakla mogao biti važan. Netko bi mogao pronaći nekoliko razloga zašto se ta rozeta zatekla upravo ispod Jakeova tijela, ali okružni je šerif Walt Harney osjećao da je ovo što je našao u uskoj vezi s ubojstvom njegova prijatelja, premda za sada još nije mogao reći u kakvoj.

Sjetio se da bi poznati plaćeni ubojica Tom Horn uvijek ostavljao kraj mrtvog tijela mali zeleni kamen kao znak da je on ubojica. Možda je netko iz istog razloga ostavio ovu staklenu rozetu. Kad bi to zaista bilo tako, značilo bi da je Jakea ubio plaćeni ubojica.

Walt Harney ponovo ude u stražnju prostoriju i još jednom dobro pregleda to mjesto na kojem je Jake morao biti ubijen. U sebi ponovi sve ono što je do sada mogao ustanoviti. Ubojica je u Jakea pucao dva puta, i to iz neposredne blizine. Rane su pokazivale da je bio pogođen revolverom velikoga kalibra. Jake je bio jak i velik, ali meci su ipak prošli kroz njegovo tijelo i

okružni šerif zaključio da se meci moraju nalaziti negdje u prostoriji. Pažljivo je pretražio zidove i pronašao metke u zidu nasuprot ulaznih vrata prostorije.

Zastao je i razmislio o tome što je našao. Bio je i prije uvjeren da je ubojica bio s Jakeom u toj prostoriji. Možda ga je Jake pozvao unutra, pa su se prepirali i čovjek je zapucao. No sudeći po mjestu gdje je pronašao metke, Harney pomisli da ubojica vjerojatno i nije ušao u prostoriju. Možda je s vrata pucao u Jakea.

Walt se vrati u salun i zadovoljno zavije novu cigaretu. Utvrdio je dvije važne stvari: Jake nije bio ubijen tamo gdje su ga ljudi pronašli, a osim toga, sada je bilo jasno na koji je način ubojstvo izvršeno.

Walt Harney pripali cigaretu razmišljajući kako su manja razjašnjenja uvijek praćena većim nejasnoćama: čija je rozeta koju je pronašao ispod Jakeova tijela? Zašto ga je ubojica odvuкао iz prostorije u kojoj ga je ubio? Zašto je uopće ubijen?

* * *

Okružni šerif Walt Harney napusti salun kroz stražnji izlaz. Znao je da ga vani čekaju radoznali građani Milltona. Htio je barem još neko vrijeme izbjeći mnoštvo pitanja koja su ga čekala.

Svi su u gradu poznavali Jakea Sundayja. Imao je mnogo prijatelja, međutim, nisu ga baš voljeli svi ljudi ovoga grada. Žene i djevojke Milltona Jake nije osobito volio. Uvijek bi se na njih kritički osvrtao. Prošli mjesec, kad je kovačeva žena pso-

vala Jakeov salun, Jake joj je smiješeći odgovorio:

— Gospodo, večer je jedini trenutak kad čovjek koji je cijeli dan teško radio ne želi ići kući. Ono što ga kod kuće čeka ne može mu nadomjestiti čašu ukusnog piva.

Walt se sjeti kako je poput sviju bio zapanjen Jakeovom smjelom izjavom i kako se potom, kao i svi drugi, počeo grohotom smijati. Ned Allen ovjekovječio je Jakeovu rečenicu na zidu svoje staje za iznajmljivanje. Jake je oduvijek bio čudak i živio je povučeno. Nikome nije govorio o svojoj prošlosti. Uvijek ga je okruživao miris duhana i viskija. Volio je pričati o konjima i nikad nije prekršio zadanu riječ. To je bilo sve što su ljudi o njemu znali. Uvijek bi radije slušao no govorio. Držao se postrani i nije volio biti u središtu pažnje.

Razmišljajući o svemu tome, Walt je prelazio ulicu uputivši se u svoj ured. Pomisli na trenutak da ga je možda ubila neka žena, ali odmah odbaci tu misao sjetivši se velikoga kalibra revolvera. Žena nikada ne bi upotrijebila takvo oružje. Još je nešto zbunjivalo okružnog šerifa Harneyja. Ladica s Jakeovim novcem nije bila ni otvorena. U njoj se nalazilo netaknuto šezdeset i pet dolara u srebru, zlatu i papiru. Inače je pri ubojstvu tako uspješnog vlasnika saluna uvijek posrijedi pljačka. U ovom slučaju, čini se, nije bilo tako. Walt strese glavom i uđe u ured.

II

Ned Allen bio je nezgrapan čovjek, okorjela izgleda. Vidjelo

se da je ogorčen. U šezdesetoj godini izgledao je kao i svi ostali ljudi koji su živjeli poput njege. Vrijeme ga je obilježilo tragovima čestih životnih razočaranja. Nije odavao dojam nekoga tko je u životu uspio. Ušavši u ured Walta Harneyja da se potuži, djelovao je ogorčeno, ali i rezignirano. Nije ga više mnogo toga moglo iznenaditi ili razočarati.

— Neka mi je hulja ukrala ove noći čistokrvnog dorata — reče Allen i sjedne.

Činilo se da nije uvjeren da će mu zakon pronaći konja. Vidjevši ga, Walt Harney je očekivao da će Ned Allen reći nešto u vezi s Jakeovom smrću. Pretpostavljao je da je to razlog koji je Allena potakao da svrati u njegov ured. Pomisli kako bi između krađe i ubojstva mogla postojati neka veza.

— Kad se dogodila krađa? — upita okružni šerif.

— Noću spavam — promrmlja Ned Allen. — Ne šuljam se cestom kad zamrači. Ne znam u koje doba noći su mi ukrali konja — reče stisnuvši oči. — Kad sam jutros izašao iz kuće, zamijetio sam da je koral otvoren i da je nestao moj dorat. Posvuda sam zamijetio tragove koje su razbojnici ili razbojnik ostavili. Prije trideset i pet godina, dok sam bio u vojsci, mogao bih krenuti za tim tragovima i pronaći ljude koji su mi ukrali konja. Po tragovima sudeći, razbojnik je neki visok i jak momak tvoje visine, a na nogama je imao izlizane čizme. I još nešto... — zamišljeno će Ned Allen. — Osedlao je konja ispred korala i odjahao prema sjevero-

zapadu. To je razumljivo, jer se tim putem ide u Overman.

Overman je grad izvan zakona. Ako je netko bilo kada posjetio taj tajanstveni grad smješten daleko u planinskom kraju, nikad nije, vrativši se, pričao o tome što je tamo vidio. Građani Milltona morali su biti zadovoljni nagađanjem i ponekom vijesti koja je mogla a i nije morala biti istinita. Bilo kako bilo, ipak je nešto bilo sigurno: Overman, grad izvan zakona, uistinu postoji.

Pretpostavljalo se da je smješten negdje blizu meksičke granice duboko u planinama Chiricahua. Walt je dugo vremena bio uvjeren da je većina priča o tome gradu izmišljena ili u najmanju ruku pretjerana. Kad bi nestalo koje govedo, odmah bi se proćuo glas da se u daljini pojavilo neko stado koje su tjerali prema Overmanu. Svaka pljačka poštanskih kola na području Arizone pripisivala se, dakako, ljudima iz planina s područja grada Overmana. Isto tako, za većinu ubojstava smatralo se da su ih izvršili razbojnici Overmana. Ako potjere nisu mogle uhvatiti razbojnike, vratile bi se u Millton izjavljujući da su vidjele razbojnike kako jašu prema Overmanu.

— Nede, ako je konjokradica i krenuo prema Overmanu, to ne znači da je namjeravao stići u taj grad — reče Walt duboko uzdahnuvši.

Ponovo je netko pokušavao svu krivnju svaliti na ljude toga grada.

— Zašto tako misliš? — upita Allen.

— Zašto? Zato što je mogao otići u Overman kao i u neki

drugi grad koji se nalazi na putu prema sjeverozapadu.

— Kako si tako siguran da taj čovjek nije odveo moga konja u Overman?!

— Nisam siguran. Ne znam, do vraga! — poviče Walt. — Ali ni ti ne znaš! Ne možeš biti siguran! — ljutito će okružni šerif. — Je li konj bio potkovan? — upita smirivši se. — Što misliš kako je daleko mogao odmaknuti za ovo vrijeme? Je li životinja možda bila bolesna?

— Konj je bio ponovo potkovan prije nekoliko dana — uzdahne Ned Allen. — Taj je dorat mladi konj od sedam ili možda najviše osam godina. Živ je i silno nemiran. Ne znam zašto, ali zbaci gotovo svakog tko ga pokuša uzjahati. Može se jahati samo pod određenim uvjetima. Naučio sam kako da ga smirim i mučio sam se dok sam ga donekle ukrotio. Morao sam se poslužiti posebnim trikom.

— Kakav je to trik? — upita okružni šerif Walt Harney.

— Ako želiš na njemu jahati, ne smiješ ujutro staviti na njega ispod sedla hladan pokrivač. Uvijek bih zagrijao pokrivač prije nego što bih ga osedlao.

— A kako je onda taj konjokradica mogao ukrasti tvoga dorata? Zacijelo ga je osedlao stavivši ispod sedla hladan pokrivač?

— Baš je o tome i riječ — reče Allen. — Ta hulja nije upotrijebila hladan pokrivač! Dojahao je na svome konju i premjestio sedlo i pokrivač na moga dorata. Pokrivač je bio topao...

— Samo trenutak! — reče Walt. — Ako je taj čovjek ujedno i Jakeov ubojica, znači da se

nije mogao udaljiti više od jednog dana jahanja!

— O čemu to govoriš?!

— Mislim o jutru kad je želio ponovo uzjahati konja i...

— Razumijem — prekinu ga Ned Allen. — O tome sam malo prije i govorio. Zato sam i došao kako bih te nagovorio da kreneš za njim. Ne treba da se žuriš, jer naš čovjek sada zacijelo sjedi negdje na nekom kamenu i ljutito razgledava okolicu. Što si mislio kad si rekao da je taj čovjek možda i Jakeov ubojica? — upita Allen uvukavši ruku u džep.

— Jake je mrtav — reče Walt Harney.

— Znam. Svi u gradi samo o tome govore. Čovjek koji je ukrao moga dorata bio je stranac u našem gradu. Treba da vidiš konja kojeg je ostavio. Izmorio ga je do iznemoglosti. Mislim da je to neki čovjek koji bježi pred zakonom.

— Možeš li se dosjetiti bilo kojeg razloga zbog kojeg bi taj čovjek ubio Jakea? — upita Harney.

— Tko kaže da ga je baš on ubio? — upita Ned Allen. — Ako ga je uistinu ubio, onda je to samo zato da bi ga opljačkao. Nikad prije nisam vidio žig koji na sebi nosi ovo jadno napušteno kljuse što ga je ostavio u momjem koralu. Taj je čovjek sigurno izvan zakona! Ako je ubio Jakea, onda je to učinio samo zato da ga opljačka, ali nisam baš uvjeren u to. Vidi se po svemu da mu se silno žurilo. Dojurio je na iznemoglom konju, promijenio životinju i odmah odjurio dalje. Mislim da nije imao dovoljno vremena ubiti i

opljačkati Jakea. Ne, tom se prokletniku previše žurilo!

Izvadivši ruku iz džepa stavi na pisači stol pred okružnog šerifa manji okrugli predmet.

— Ovu sam rozetu našao u prašini na mjestu gdje je kradljivac osedlavao konja.

Walt Harney začuđeno pogleda rozetu čiji je par imao u svojem džepu.

— Jesi li ikada prije vidio ovakvu vrstu rozete? — upita Harney.

Ned Allen imao je u svojoj staji veliki broj konjskih oglava i s njima mnogo raznovrsnih rozeta.

— Ne. Ovakvu vrstu nikad još nisam imao prilike vidjeti. U svome životu vidio sam već mnoge rozete i mnoge su od njih nalik jedna na drugu, ali ovakvu još nikada nisam vidio.

— Znači da to nije rozeta jednog od tvojih oglava, zar ne?!

— Pa kažem ti da ovakvu rozetu još nikad nisam vidio! — poviče Allen.

Walt Harney izvadi iz džepa rozetu, pogleda Neda Allena i zatim obje rozete stavi u džep, dignu se i uzme šešir.

— Otkuda ti ova druga? — začuđeno upita Ned Allen.

Umjesto odgovora Walt Harney otvori vrata i izađe na cestu. Allen krene za njim.

— Pokaži mi koral iz kojeg je nestao dorat i tragove o kojima si govorio — reče zamišljeno okružni šerif.

Krenuli su prema koralu. U to nedjeljno jutro grad je bio tih. Neki su ljudi, dosadujući se, stajali na ulici ne znajući kamo da odu sada kad je salun zatvoren. U Milltonu se nalazila i igraonica i dvorana za biljar, ali

obje su bile nedjeljom zatvorene, samo je Jakeov salun smio biti nedjeljom otvoren. Udruženje žena Milltona bunilo se protiv te odredbe, jer su željele da toga dana njihovi muževi budu kod kuće, ali ih je gradonačelnik Abe Dunphy smirio. U Jakeovu salunu nalazio se u jednom kutu manji stol za kojim se i nedjeljom mogao igrati poker. Ti su ljudi sada izgubljeno stajali na cesti. I Ned Allen bio je jedan od tih ljudi i ovo je nedjeljno jutro, koračajući uz okružnog šerifa, bio ljutit.

— Jake će nam svima nedostajati. Ako ništa drugo, neće više biti nedjeljnog kartanja — promrmlja Allen.

— To ionako nije bilo dopušteno — odvrati Harney.

Ned Allen slegne ramenima. Dobro je poznavao zakon kao i ostali građani Milltona. Uvijek bi se pridržavao uredbi koje su mu odgovarale i koje nisu zadirale u njegova mala prava, a rado je obilazio zakon u situacijama koje nisu štetile općem miru i redu.

— Znaš li što je mnogo više izvan zakona?! — poviče Allen.

— Ukrasti moga dorata, to je protuzakonito! To je kažnjivo!

Razgovarajući, sigli su do Allenova koral. U prašini su bili vidljivi tragovi čizama i konjskih kopita. Allen pokaže Harneyju otisak konjskih kopita.

— Dobro se vidi — reče Allen.

Obojica su pažljivo razgledavala tragove.

— Ovdje! — poviče Ned Allen.

— Evo, ovdje! Vidiš li ovo? Ovdje je ležala rozeta! — poviče uperivši prst u zemlju.

Walt se okrene i ode u staju da pogleda napuštenoga konja.

Klimao je glavom negodujući. Nije mogao razumjeti kako netko može toliko izmrcvariti nedužnu životinju. Ušao je u koral i pridružio se Nedu Allenu. On je slijedio tragove koji su vodili prema sjeverozapadu.

— Vode onamo! — reče Ned pokazujući prstom prema sjeverozapadu. — Jesam li ti rekao da tragovi vode u tom smjeru?! Vidiš li?! Tragovi vode ravno prema brežuljcima i prema...

— Overmanu — prekine ga Walt.

— Napokon si shvatio — reče Ned Allen.

— Ne... Samo sam završio rečenicu koju si ti počeo... — reče Walt.

Okružni šerif ogleda se oko sebe.

— Kako bi bilo da osedlaš moga konja? — upita Walt.

— Uzmi pušku — reče stresavši glavom Allen. — Ne pouzdavaj se u one male revolvare koje uvijek носиš sa sobom. Uzmi pušku! Poslušaj me! Tako ćeš ga moći pogoditi i iz daljine.

— Osedlaj mi dorata, Nede. Vratit ću se za samo nekoliko sati.

Walt se vrati u šerifski ured. Izabrao je jedan od najboljih karabina koji su visjeli na zidu. Ponio je i revolver iz ladice pisaćeg stola. Pod ruku je stavio nekoliko pokrivača i sa zida skinuo staru jaknu za kišu. Premda je bilo proljeće i dani su postajali sve topliji, noći su ipak bile hladne i vlažne. U Arizoni je svako proljeće bilo takvo. Walt je znao da će se to vrijeme zadržati još nekoliko mjeseci.

Vratio se do Allenove staje. Tamo je stajao Allenov pomoć-

nik još manje razgovorljiv od svoga gazde. Walt uzjaše konja i krene prema cesti. Ned i njegov pomoćnik zamišljeno — su gledali za okružnim šerifom.

— Možda se do sutra navečer neću vratiti — reče čovjeku koga je sastao na izlazu iz grada.

— Netko je ukrao Allenova konja. Molim te da se pobrineš za Jakea. Možda se vratim i tek sredinom idućeg tjedna.

— Sve će biti u redu. Pazi na sebe! Koga ti je važnije uhvatiti?! Konjokradicu ili Jakeovog ubojicu?! — upita Bruce Frisby.

— Obojicu! — nasmiješi se Walt. — Bilo bi bolje da je to samo jedan čovjek. Tko zna...

— Ne brini se. Pobrinut ću se za Jakea. Pripazi na sebe!

— Sve će biti u redu — reče Walt i podbode konja.

Okružni šerif nije jedino ponio hranu. Znao je da će često naići na goniče goveda, koje je sve dobro poznavao i koji će mu dati ono što mu je potrebno.

III

Walt Harney nije bio osobiti znalac u praćenju tragova, u svakom slučaju ne tako dobar kao Ned Allen dok je bio u vojsci, ali to nije bilo ni potrebno od vremena kada je cijeli jugozapad naseljen i kad su ovim područjem vodile mnoge ceste. Već su se četvrt stoljeća prenositeljice vijesti telegrafskim žicama, a tamo gdje nije bilo telegrafskih stupova, nalazili su se mali rančevi, čiji su se ljudi uvijek vrlo rado priključili potjeri i time prekinuli jednoličnost svoga rančerskog života.

Walt nije bio u mogućnosti ikome javiti da je razbojnik na čistokrvnom doratu u bijegu.

Na području kojim je Walt jahao nije bilo rančeva. Put je vodio kroz planine i teško prohodnim dijelom zemlje, često ogoljelim, ljeti isušenim i često uništenim vatrom koja bi izbila uslijed suše.

U šumama toga dijela zemlje obitavali su neki odmetnici. Sudeći po izjavama vlasti, vojske i putnika, nije ih bilo mnogo, ali dovoljno da naude ljudima koji bi se kretali tim planinama. Milltonom je kružila legenda o odmetnicima koji i dalje žive na području između Overmana i južnih pašnjaka.

Walt nije vjerovao tim pričama, ali nikad nije sumnjao u to da duboko u planinama postoje manji rančevi, utočišta preostalih odmetnika. I sâm je posljednjih šest ili sedam godina vidio neke od tih ljudi. Nikad ga nisu napali i zato ni on nikad nije pokušao raniti ili ubiti bilo koga od njih.

Jašući, razmišljao je o tome kako mu je drago što Ned nije s njim, jer bi mu neprestano nešto govorio. Osim toga, razmišljao je i o Apašima koji se možda nalaze negdje u blizini i promatraju ga kako sâm jaše prema planinama. Svako tko bi iz Milltona krenuo prema planinama putem kojim ne prolazi poštanska kočija i tko ne bi dobro pripazio kamo jaše, izlagao bi se opasnosti. Odmetnici toga kraja često bi odlazili do meksičke granice i tamo pljačkali, ali nikad nije bilo dokazano da bi skrivili išta protuzakonito u kraju u kojem su se nastanili.

Ako bi namjeravali izvesti neku pljačku na području Milltona, unajmili bi revolveraše koji bi radili za njih.

Walt se prisjetio nekih priča koje je čuo u vezi s odmetnicima. Iz iskustva je znao da su se mnogi zaklinjali kako već godinama u planinama nema ni odmetnika ni Apaša, međutim, iako ih nikada nisu vidjeli, osjećali su da ih prate nečiji pogledi dok jašu planinama nedaleko od Milltona. Naslućivali su tko bi to mogao biti.

Oko podneva i Walta obuze isti taj nelagodni osjećaj. Bio bi se okladio da ga netko prati. To ga nije osobito zabrinulo. Znao je da odmetnici nisu previše borbeni. Skrivali su se i često mijenjali mjesto boravka izbjegavajući svaki susret sa strancima. Usmjerio je svu svoju pažnju na put i tragove koje je ostavio konjokradica. Da je bio dobar tragač, zacijelo bi brže napredovao. Ovako je često previdio trag koji je slijedio, morao sjahati i potražiti ga. Kad god bi došao do dijela obraslog travom, trag bi se izgubio i Walt bi ga teškom mukom ponovo pronalazio. Konjokradica nije ni pokušavao zamesti svoj trag i zato je Walt uvijek ponovo uspio pronaći otiske doratovih kopita. Konjokradice su se ionako uvijek više brinule o tome da što dalje odmaknu a ne hoće li potjera pronaći njihove tragove.

Okružni šerif Harney nije se žurio iz određenog razloga. Želio se konjokradici približiti i slijediti ga sve dok se ne spusti noć i prikrasti mu se za mraka. Ujutro bi mu se približio i imao prilike vidjeti kako leti s razbješnelog dorata.

Rano popodne stigao je do malog izvora Mexican Well. U vlažnoj zemlji zamijetio je svje-

že otiske potkova Allenova dorata, sa znakovima na koje ga je upozorio Ned Allen i pokazao mu ih utisnute u zemlji kraj korala.

Umjesto ručka popuštao je cigaretu, pustio konja da pase i smjestio se uz visoku stijenu kako bi mirno i udobno pričekao ne bi li zamijetio nešto sumnjivo. Vidio je samo nekoliko antilopa koje su skakale u daljini. Odmorio se i odlučio krenuti dalje.

Krenuo je slijedeći tragove koji su ga vodili prema zapadu. Walt pomisli što bi on učinio kad bi bio konjokradica. Put kojim je sada jahao vodio ga je ravno u Overman. Zastao je na trenutak i zatim krenuo dalje. Ponovo osjeti da ga netko promatra. Nije znao je li to neki odmetnik ili ga možda promatra konjokradica. Postojala je opasnost da ga konjokradica čeka iza uzvisine kojoj se približavao i da zapuca u njega kad mu se dovoljno približi. Ali ništa se nije dogodilo. Nije se približavao grmlju i oprezno je napredovao. Više nije bilo važno je li dobar tragač ili nije. Bilo je najvažnije da slijedi svoj vlastiti osjećaj.

Odjednom su se tragovi izgubili. Kad je posljednji put naišao na otiske doratovih kopita, zaključio je da je dorat neko vrijeme bio svezan za stablo pred kojim su se nazirali otisci. Vidio je otiske čovjekovih izlizanih čizama i zgaženi opušak cigarete. Po tome je zaključio da konjokradica ne može biti daleko. Walt pripali cigaretu i ponovo mu se pričinilo da ga netko prati. Već se spuštala večernja magla i vidljivost je postajala sve sla-

bija. Jašući dalje, Walt pomisli da se dovoljno približio čovjeku koga slijedi i zastane, ali se ujedno sjeti da taj razbojnik možda poznaje put za Overman bolje od njega i da je već previše odmaknuo. Put za Overman vodio je provalijama, uskim klancima i teško prohodnim zemljištem. Nije bilo lako doći do ljudi dobro skrivenih u gradu izvan zakona. Walt se zabrinuo hoće li pronaći pravi put kojim se stiže do toga grada. Nisu ga zbunjivale priče koje su kružile o stanovnicima Overmana.

Namjeravao je pronaći konjokradicu još ove večeri i uhvatiti ga drugog jutra prije izlaska sunca kako bi se drugog dana u podne vratio u Milton. Uputio se prema istoku jer mu se taj put činio najprikladnijim.

Nakon nekog vremena našao se na krasnoj maloj livadi obrasloj visokom travom, natopljenom potokom koji je tekao njome. Walt je prešao potok tražeći doratove tragove, ali ništa nije našao. U vlažnoj zemlji nazirali su se samo otisci manjih životinja. Ako je konjokradica i prošao ovim putem, očito nije sjahao i omogućio konju da se napoji i napase. Walt je bio uvjeren da taj čovjek isto tako okrutno postupa s Allenovim doratom kao što je postupao sa svojim konjem. Walt Harney je volio konje i nije mogao podnijeti da bilo tko muči te životinje.

IV

Napuštajući livadu, Walt Harney zamijeti kako se već spuštaju sjene. Polagano je jahao prema visokim planinama.

Osjećao je da su on i čovjek koga slijedi samo neznatni dio ovoga svijeta. Kad njih ne bi bilo, ništa se ne bi promijenilo. Ako i ne bi uhvatio konjokradicu, život bi dalje tekao svojim tokom. Nastojao je skrenuti misli na nešto drugo. Sunce je polagano zalazilo i nad zemljom se dizala večernja maglica. Razmišljao je gdje da prenoći. Konj je već bio umoran. Kad su stigli do manjeg proplanka, Walt odlučio da se ovdje zaustavi i prenoći. Znao je da konj može izdržati još nekoliko milja, ali vjerojatno više ne bi naišli na tako prikladno mjesto.

Sjahao je, svezao konja i travom mu istrljao leđa. Konj je počeo pasti. U blizini je tekao potok. Walt je čuo kako žubori. To je vjerojatno bio onaj isti potok koji je maloprije vidio. Odmotao je pokrivače, pomislivši kako je pogriješio što nije ponio barem malo hrane. Spustila se noć.

Krenuo je prema potoku i tamo našao komad krvave tkanine. Dotaknuo je tkaninu vrhom čizme i zaključio da je to neka vrsta zavoja. Do toga trenutka nije ni pomislio da bi čovjek koga progoni mogao biti ranjen. Sto je duže stajao i razmišljao, sve je više sumnjao u tu mogućnost. Da je konjokradica uistinu ranjen, naišao bi već prije na neki trag. Sudeći po zavoju koji je našao ovdje uz potok, rana je vjerojatno velika.

Walt se odmaknuo od potoka, izvadio kolt i krenuo u pregledavanje grmlja oko potoka. Osvrtao se i osluškivao ne bi li čuo išta sumnjivo. Nedaleko od potoka ugleda nekog konja kojeg do sada nije zamijetio. Bilo

je premračno da bi jasnije vidio životinju. Bio je siguran da na konju nema jahača. Polagano se približio životinji i odjednom utvrdio da je to indijanski konj.

Walt zaključio da blizu mora biti i jahač, pretpostavljajući da je ranjeni Indijanac ostavio zavoj i da leži negdje u travi. Ako Indijanac nije ranjen, onda ga zacijelo sada promatra. Walt je bio gotovo uvjeren da zavoj koji je pronašao pripada ranjenom Indijancu. Inače bi ga Indijanac zacijelo već prije pronašao i napao. Ako je ranjen...

Walt nije znao ni riječi apasčkog jezika, ali svaki je Apaš znao barem neku riječ engleskog. Većina ih se služila meksikansko-španjolskim kao drugim jezikom. Walt upravo htjede povikati nešto na španjolskom, kad indijanski konj naglo poskoči osjetivši miris drugog konja. Okrene se otkasa k potoku, preskoči ga i pojuri prema Waltovu konju. Projurio je blizu Walta i on zamijeti da mu je griva vlažna i zakrvavljena. Walt Harney se okrene i krene kroz travu. Dakako da je postojala opasnost da ga Indijanac napadne, ali Walt se na to nije obazirao.

Ubrzo je naišao na čovjeka koji je sjedio naslonjen o drvo. Bio je pri svijesti. Niska rasta kao i svi Apaši, tamnopus, crne kose i tamnih očiju promatrao je Walta kako mu prilazi. Walt zastane. Na lijevoj strani Apaš je bio teško ranjen i travom je pokušavao zaustaviti krvarenje. Koliko je Walt mogao vidjeti, Indijanac je bio nenaoružan. Crte lica odavale su mladog čovjeka.

— Što se dogodilo? — upita

Walt. — Jesi li pogoden metkom?

Apaš je šutio i dalje prislonjen uz stablo mirno gledajući stranca. Walt klekne kraj ranjenog i ugleda pokraj njega pušku. Bez riječi dohvati oružje i odloži ga podalje od Indijanca.

— Na koji si način ranjen? — pokuša Walt na španjolskom.

— Konj... — polagano će Apaš. — Samo sam ga dva puta jahao... Zbacio me na hrpu kamenja i sada moram umrijeti.

Walt pregleda ranu. Vidio je da Indijanac nije slomio kost.

— Nećeš umrijeti — reče obrisavši ruku o travu. — Duže vrijeme nećeš moći loviti, ali nećeš umrijeti...

— Kako znaš? — upita Indijanac na španjolskom.

— Lezi — reče Walt. — Nemoj biti prislonjen uz drvo. Lezi na leđa. Idem po malo svježe vode iz potoka. Odmah ću se vratiti. Bit će sve u redu. Ne brini se — reče smiješeći se. — Kako se zoveš?

— Ben.

Walt se okrene i ode do potoka, namoči u njemu maramu i vrati se Indijancu. On je već ležao zatvorenih očiju. Walt mu očisti ranu. Bilo mu je žao što ranjenog mladića nije našao još za dana. Ovako je slabo vidio kako će podvezati ranu. Svukao je svoju košulju i razderao je da bi je mogao upotrijebiti kao zavoj.

Podigao je Apaša kako bi mu bolje podvezao ranu, a zatim ga ponovo plegne na zemlju. Apaš je teško disao sapet zavojem oko prsa. Obrisavši ruke, Walt zavije cigaretu i pripali je. Iscijedi maramu i obriše lice i zatiljak. Kad je Indijanac pono-

vo otvorio oči, Walt mu se nasmiješi.

— Nije bilo lako. Drugi put prvo nauči jahati ovakvog konja — reče Walt. — Razumiješ li?!

— Ostao si bez košulje — reče Apaš engleski.

— Želiš li da ti pripalim cigaretu? — upita Walt, također na engleskom.

— Ne. Ne pušiti... Želim viski.

— Znam. I ja bih rado popio čašu viskija. Imaš li ga sa sobom?! — smijući se upita Walt.

— Nemam.

— Onda ništa, dragi moj.

— Nisi iz ovog kraja — reče Apaš pošto je podigao ruku i pogledao zavoj.

— A tko je iz ovog kraja, prijatelju?! Možda ti?! Koliko vidim, nisi ovdje baš najbolje dočekan.

— Poznaješ li onoga drugog?!

— upita Apaš.

— Kad je taj drugi ovuda prošao?! — upita Walt duboko udahnuvši. — Koliko je vremena prošlo otkako si ga susreo?!

— Danas popodne dok sam ležao uz potok. Bila mi je potrebna pomoć, ali on je jahao s puškom u ruci ogledavajući se. Činio mi se opasan i nisam ga htio zaustaviti.

— Dobro si učinio; kimnuvši reče Walt. — Ukrao je konja, a čini se da je ubio čovjeka u Miltonu. Znaš li gdje se nalazi Milton?

— Znam. Progoniš li toga drugog čovjeka?

— Da. Progonim ga! Mladiću, imaš li nešto za jelo? — upita Walt.

Indijanac pokaže prema drveću i Walt krene prema mjestu koje mu je pokazao. Uz sta-

blo nađe prislonjen zavežljaj. I ovdje je bilo tragova krvi. Znači da se ranjeni Apaš prije ovdje odmarao. Walt se pitao kako mu je pošlo za rukom skinuti zavežljaj s konja. Pretpostavi da se jedan od remena sedla razderao i da je mladić pao povukavši sa sobom zavežljaj.

Walt uzme zavežljaj, odnese ga Indijancu i otvori ga. U njemu je bio komad kruha zamotan u prljavu tkaninu i komad sušena mesa. U manjem komadiću tkanine nalazilo se pismo napisano engleskim jezikom. Papir je već bio oštećen i vidjelo se da je već mnogo puta bio preklapan. Zacijelo je za Apaša taj komadić papira bio veoma važan ali Walt ga nije želio pročitati.

Odlučio je naložiti vatru. U zaklonu u kojem su se nalazili bilo je prilično sigurno. Zamijetivši što Walt namjerava, mladić ga opomene.

— Ovaj će se drugi vratiti ove noći! Nije daleko otišao. Možda samo kilometar... Ostavio je dobro vidljiv trag. Moći ćeš ga lako slijediti kad odeš odavde. Gledao sam ne bih li ga spazio na nekom od obližnjih brežuljaka, ali nisam ga vidio. Znači da se zadržao na manjoj uzvisini nedaleko odavde. Zapališ li vatru, vidjet će je i znat će gdje smo. Do vraga...

— Nemoj toliko govoriti. Čuvaj se — reče Walt i pruži mu komad mesa. — Jedi dok se ja ne vratim.

Otišao je po jaknu, jer mu je bez košulje noću bilo hladno.

— Kako se osjećaš? — upita vrativši se.

— Rado bih popio malo viskija — odvrati mladić.

Walt uzme komad mesa. Nije baš bilo ukusno, ali nešto je morao pojesti. Iz potoka je donio vode. Od slanoga mesa počeli su silno žeđati. Walt zaključio da se mladić već prilično oporavio. Isprva se bojao da je Indijanac možda izgubio previše krvi i da bi mogao umrijeti, ali sada je Walt znao da će ozdraviti.

— Ne mogu više ostati s tobom — reče Walt. — Ukoliko mi želiš reći gdje živiš, odvest ću te tamo. Ne vjerujem da ćeš moći sâm otići kući. Još ćeš nekoliko dana biti prilično slab i trebat će ti pomoć.

— Nije mi potrebna pomoć — promrmlja Apaš. — Pomozi mi samo da se dovučem do potoka. Tamo ću ostati dok ne skupim nove snage. Već ću nekako doći kući.

Walt mu je pomogao da se smjesti uz visoku travu kraj potoka. Donio mu je njegove stvari, pokrio ga jednim svojim pokrivačem i zatim otišao na drugu stranu potoka do svoga konja. Nastojao je zaboraviti mladog Apaša i usredotočiti sve svoje misli na čovjeka koji se zacijelo nalazi nedaleko. Znao je da će morati biti oprezan. Nije poznavao ovaj dio zemlje i to mu je također otežavalo potragu. Bio je svjestan da se mora približiti konjokradici prije jutra. Karabinu, sedlo i ostale stvari ostavio je u travi, pogledao je li s konjem sve u redu i uputio se šuljajući prema sjeveru.

Nije čuo nikakav zvuk i da nije bio siguran u to da čovjek koga traži mora biti negdje u blizini, zakleo bi se da nadaleko nema nikoga živog.

V

Noć je bila tiha. Walt nije čuo ni najmanjeg šuma. Oblaci su prekrivali mjesec. Samo je poneka zvijezda sjala. Walt Harney koračao je polagano i oprezno. Došao je do puteljka što je vodio prema uzvisini. Tražio je otiske kopita polagano napredujući, ne bi li negdje zamijetio vatru ili sjenu Allenova konja. Odjednom ugleda u blizini napuštenu ruševinu i pomisli da bi konjokradica mogao biti skriven u njoj. Činilo se, međutim, da ga ovdje nema. Sve je bilo tiho.

Na mjestu gdje je potok zakrivudao Walt zamijeti jasne otiske kopita. Znači, čovjek je zaista prošao ovim putem. Nije bilo mjesečine i Walt se teško snalazio. Ogledavao se ne bi li ipak zamijetio nešto sumnjiva. Naprezao se kako bi čuo neki zvuk, ali ništa se nije pomicalo. Bio je sâm u tamnoj noći usred planinske visoravni. Jedini živi stvor koga je susreo bila je sova, očito u potrazi za plijenom.

Iznenada začuje neki čudan zvuk. Da... Indijanac je imao pravo. Uputio ga je na dobar put. Začuje tiho psovanje. Njegov je čovjek, znači, bio negdje u blizini. Krenuo je prema zvukovima. Ubrzo na zemlji ugleda čovjeka omotanog pokrivačem. Walt je znao da ga čovjek nije zamijetio i zato mu se prišuljao još bliže. Nije smetnuo s uma da mora biti oprezan jer čovjek zacijelo pazi da mu se netko ne približi. Možda je oprezan i zbog Indijanca koga je sastao popodne. Walt nije mogao shvatiti kako to da konjokradica nije uspio dalje odmaknuti,

ali zaključiti da ne smije dalje o tome razmišljati.

Blizu čovjeka Walt ugleda sedlo i bisage. Čuo je konja kako u blizini pase, ali nije ga mogao jasno vidjeti. Noć je i dalje bila tamna. U zraku se osjećao miris cigarete. Čovjek se uto nakašlje. Walt se sagne i dalje osluškujući svaki i najmanji zvuk.

Oprezno se uputi prema mjestu gdje je ležao konjokradica. Razabrao je konja i u njegovoj blizini čovjeka. Mirno je ležao na zemlji. Kraj njega karabin. Walt nije znao smije li se približiti. Možda dorat postane nemiran ako osjeti prisutnost stranca. Walt se tješio činjenicom da je Allenov konj u koralu svoga vlasnika svaki dan susretao strance, pa se vjerojatno naučio na njih. No nije se želio poigravati životom i stoga odlučio da ništa ne riskira. Legao je na zemlju i držeći u ruci revolver otpuzao još nekoliko metara. Tada se zaustavio.

— Ne miči se! — poviče pretihodno duboko udahnuvši.

Čovjek se nije pomakao. Walt razabere čovjeka prekrivenog jaknom, zamotanog u pokrivač, mirnoga i nepomičnog, kao da se ništa ne događa. Zacijelo je revolver držao ispod pokrivača.

— Izvadi revolver i baci ga od sebe! — poviče Walt. — Budi oprezan!

I dalje se ništa nije pomicalo.

— U redu! — poviče odjednom čovjek i ispruži ruku s revolverom.

Walt se pomaknuo na stranu. Nadao se da konjokradica nije tako lud da pokuša pucati. Ali možda mu je draže da bude

ubijen nego uhvaćen... Čovjek odbaci revolver.

— Sjedi! Polagano! — poviče Walt i otkoči kolt.

Čovjek je morao čuti taj zvuk i vjerojatno će pripaziti što radi. Izvukao se iz pokrivača i potražio šesir.

— Tko ste vi?! — upita bez mnogo straha u glasu. — Jeste li iz grada koji se nalazi u planinama ili dolazite iz Milltona?

— Ja sam onaj koji će te odvesti natrag u Millton — mirno će Walt Harney. — Kako to da nisi uspio dalje odmaknuti? Sada bi već trebalo da budeš kod klisura, kilometre sjeverno oдавде.

Čovjek okrene glavu i Walt razabere blijedo izmoreno lice okrenuto prema njegovom koltu.

— Ovaj prokleti konj! — poviče čovjek ogorčeno. — Čim sam jučer ujutro stigao do šumovitih obronaka, želio sam se odmoriti, a mislio sam da je i konju potreban odmor. Rasedlao sam ga, pokrio se pokrivačem koji je bio ispod sedla želeći malo odspavati prije nego što krenem dalje na sjever. Ova prokleta životinja očito nije bila umorna, ali ja sam bio umoran i želio sam predahnuti.

Walt je shvatio o čemu je riječ. I sâm je znao nastavak te priče, ali ipak nije želio propustiti zadovoljstvo da čuje što je Allenov dorat učinio.

— Ustao sam čim je zašlo sunce — nastavi čovjek. — Osedlao sam ovo čudovište, uzjahao i...

— Konj je počeo skakati kao vrag, zar ne? — upita smiješeći se Walt.

— Da! Poznaješ li tu životinju?!

— Da... da... poznajem je. Navuci čizme... Kako se zoveš?

— Tom Dickson. Jesi li ikada vidio nekoga tko je uspio duže vrijeme jahati ovo čudovište?!

— ogorčeno će čovjek.

— Ne, nisam. Čovjek kojem si ukrado konja pričao mi je o naravi toga dorata. Ne možeš ga osedlati ako ga pokriješ hladnim pokrivačem. Uvijek će te zbaciti i neće dopustiti da ga uzjašeš.

— Imate pravo. Da se nisam grčevito držao za sedlo, odmah bi me zbacio. Ali i ovako me uspio baciti na zemlju. Leda su me nekoliko sati boljela. Nije mi preostalo drugo nego da ostanem ovdje ležati... Sada vam je jasno zašto nisam dalje stigao.

— Da... Zaista si imao smolu.

— Da... da... — promrmlja Dickson. — A tko ste vi?!

— Šerif grada Milltona — odgovori Walt Harney.

— Sigurno ste tvrdoglav, šerife?! — upita Dickson. — Prešli ste toliki put kako biste našli mene i konja koji ne vrijedi ni prebite pare. Kako to?!

Walt nije odgovorio. Gledao je kako čovjek navlači čizme i kako ga promatra ispod oka. Čini se da je razmišljao kako bi se domogao kolta.

— Uhvati! — poviče Walt bacivši prema njemu mali predmet.

Čovjek instinktivno ispruži ruku i uhvati ga. Walt pričekao što će reći. Tom Dickson otvori šaku, pogleda predmet i zatim podigne pogled.

— Obje si izgubio, zar ne?! U mene je i druga.

– Zaista?!

– Da. Nadam se da sada razumiješ zašto sam te tražio. Konj i nije toliko važan... Ustani! Vraćamo se u Millton!

– Zar sada? – začuđeno upita Tom Dickson.

– Da. Skupi svoje stvari! Čovjek je složio pokrivač, podigao jaknu i bisage, a Walt je budno motrio da ne učini neku nepromišljenu kretnju.

VI

– Sve stvari ostavi ovdje! Uzmi samo bisage i sedlo.

Čovjek je pokušao protusloviti.

– Dosta! Kreni! Idemo do prve ravnice! – zapovijedi Walt.

– Tvoj pokrivač i ostale stvari ionako više nećeš trebati.

– O čemu to govoriš? – začuđeno će Dickson.

– Govorim o tome da ćeš završiti u zatvoru ili ćeš biti linčovan. Zato ti stvari i ne trebaju. Hajde, samo hodaš dalje!

Tom Dickson je krenuo polagano naprijed. Na uzdi je vodio dorata kojeg su osedlali toplim pokrivačem. Konj je bio miran osjećajući da ga nitko ne želi jahati. Walt je koračao iza svog zarobljenika. Nije mu se činio baš najbolje raspoložen, a zaista i nije bilo razloga da to bude. Nije djelovao opasno.

– U Milltonu si ostavio izmorenoga konja – reče Walt.

– I što onda?! Jašeš li ti konja za kojeg si siguran da je tako izmoren da ne bi mogao prijeći više ni kilometar?!

– Otkuda si došao?

– Otkuda sam došao? – upita Tom Dickson kako bi dobio na vremenu.

– Dickson, prestani se samnom poigravati! Požalit ćeš!

– Možeš prijetiti! Ti imaš revolver. Pitaš me otkuda sam došao, šerife. Došao sam sa sjevera, iz Tularosa. Morao sam žuriti jer sam nedavno imao mali nesporezum s nekim Meksikancem. Posrijedi je njegova žena. Pretpostavljao sam da me slijedi.

– Pretpostavljao si?! – ironično će Walt. – Ili si znao da te slijedi, ili si znao da te ne slijedi! U čemu je stvar?!

– A zašto je to uopće važno?! Uostalom, ako me čeka dolje u Milltonu, morat ćeš se potruditi da pripaziš na mene.

– Da. To će biti moja stvar... Morat ću pripaziti da budem izvan dometa metaka koji bi mogli zafijukati Milltonom kad se tamo pojaviš.

– Do vraga! Ne! Moraš me smjestiti u zatvor i pripaziti na mene! Kao tvoj zarobljenik imam na to pravo.

– Znači tako? Proganjaju te!

Tom Dickson zašuti. Vodio je dorata i više nije želio razgovarati. Walt ga je pitao još neke stvari, ali Dickson više nije želio odgovarati.

* * *

Kad su stigli do mjesta gdje je Walt ostavio konja i svoje stvari, zastali su. Walt je skupio sve što je ostavio na zemlji i osedlao konja.

– Koliko bi tražio da se vratiš u Millton bez mene?! – upita Dickson.

– Mnogo više nego što ti možeš platiti – ljutito će Walt. – Uzjaši konja! Ne govori više gluposti! Hajde! Krećemo!

– Ne mogu! Zbacit će me!

Pridrži ga, a ja ću pokušati uzjahati.

— Neću ga ja smirivati. Jaši ili nastavi put pješke. Udaljeni smo od Milltona pedesetak kilometara. Biraj što ti je milije.

Dickson uhvati dorata za grivu i oprezno uzjaše. Spusti se u sedlo i začudi kako je dorat miran.

— Upotrijebi koljena a ne ostruge — reče Walt. — Kreni južno. Put ti je poznat. Tim si putem dojahao ovamo. Dickson, ne uznemiruj konja. Upozoravam te!

— A što ako ipak pojuri?! — zastrašeno će Dickson.

— Bolje bi bilo da ne pojuri... Ako pojuri, morat ću pucati u tebe.

Dorat je dalje bio miran. Lagano je krenuo stazom prema Milltonu. Kao da je osjećao da se vraća kući u svoju staju, gdje ga čeka zob. Svaki je konj uvijek u mogućnosti pronaći put kući. Tako je i dorat očito osjećao da se vraća. Postajalo je sve hladnije. Waltu je nedostajala košulja.

Mjesec se pojavio iza oblaka i obasjao ravnicu na kojoj su se upravo našli. U daljini se nazirala šuma.

— Drži se lijevo, podalje od šume — reče Walt. — Dickson, jesi li možda očekivao nekoga tko će te odvesti u sakriveni grad?!

Umjesto da mu odgovori Dickson se okrene i pogleda ga s ogorčenim smiješkom.

— Zašto si ubio vlasnika saluna? — upita iznenada Walt. — Kad si ga ubio, zašto si ga odvuкао iz sporedne prostorije sve do iza šanka?!

Tom Dickson je i dalje šutke jahao kao da Walt uopće ništa nije upitao.

— Stani! — poviče Walt približivši mu se. — Zašto si ga ubio i dovukao iza šanka?

— Čime želiš dokazati da sam ga ja ubio?! Imaš li dokaze?!

— Jedna od rozeta oglava tvog konja ležala je ispod mrtvog vlasnika saluna. To će biti dovoljno da... Zašto si ga ubio?

Iz daljine dopiralo je do njih dahtanje konja. Walt isprva pomisli da bi to mogao biti konj ranjenog Indijanca, ali da je to on, morali bi ga već mnogo prije čuti. Walt rukom pokaže Dicksonu neka skrene s puteljka. Namjeravao se skloniti u grmlje. Dickson ga posluša ironično se nasmiješivši. Walt odjednom shvati da će se suočiti s mnogo neprilika prije no što dovede tog čovjeka u Millton. Neće to biti tako lako kako je isprva pomislio. Sklonili su se u grmlje, sjahali i sjeli jedan pokraj drugoga. Walt je promatrao puteljak, ali se nitko nije pojavio. Prošlo je petnaestak minuta a još nije bilo ni konja ni jahača.

— Vjerojatno je to bila neka zalutala životinja. Ovdje ih zacijelo ima mnogo — reče Dickson.

— Zašto si ubio vlasnika saluna? — ponovi prethodno pitanje Walt.

— Tvrdoglav si — ljutito će Dickson. — Ne predaješ se lako, zar ne?!

— Odgovori na pitanje!

— Šerife, prvo moraš dokazati da sam ja ubojica! Ne moram priznati da sam ikoga ubio. Tako stoje stvari. Razumiješ li me?

– Ovdje gdje smo sami stvari stoje drukčije nego što ti to zamišljaš, Tome! – reče Walt.

– Slušaj, ako baš želiš, možemo o tome razgovarati poslije kad izađemo iz ovog zaklona...

– predomisli se Dickson.

– Želiš li da ja odgovorim umjesto tebe? – upita Walt.

– Ne možeš odgovoriti umjesto mene.

– Mogu. Ubio si vlasnika saluna po nečijem naređenju. Ukrao si konja i pobjegao. Netko nas sada prati. Taj čovjek te traži. Nadao si se da će te on odvesti u Overman... Tko je taj čovjek?! Je li ti on zapovijedio da ubiješ Jakea Sundayja?!

– Jakea Sundayja?!

– To je ime vlasnika saluna. Ne pravi iz mene budalu! – zaprijeti Walt. – Zar nije sve tako kako sam rekao? Nadao si se da će ti taj čovjek pokazati put u Overman.

– U Overman ne možeš doći osim ako netko ne jamči za tebe – ljutito će Tom Dickson.

– Tko?!

– Moj brat! Šerife, to je sve. Ne želim s tobom više o tome razgovarati. Bilo što da poduzmeš, ništa ti više neću reći.

Walt je osluškivao ne bi li čuo neki šum. Ništa se nije čulo i tako odlučio da krenu dalje. Uzjahali su konje i krenuli. Tom Dickson je šutio već pomalo zabrinut razvojem događaja, ali nije želio gubiti nadu. Neprestano je okretao glavu kao da će se njegov brat svakog trenutka pojaviti.

Walt je neprestano bio oprezan. Znao je da se čovjek koji ih traži može svakog trenutka pojaviti. Znao je da će ih prije ili

poslije pronaći, ali nadao se izbjeći taj neugodan susret ovdje u šumi. Neprestano su mijenjali smjer jahanja.

– Šerife, nećeš uspjeti! – ogorčeno će Dickson. – S Maxwellom Dicksonom ovo ti neće poći za rukom! Nitko ga još nikad nije uspio prijeći. Samo nastavi, ali uvjeravam te da nećeš uspjeti. Šerife, još misliš da se ne bismo mogli nekako sporazumjeti?! Kako bi bilo da se ja vratim i spriječim brata da te uhvati?! Mogao bi se mirno vratiti u svoj grad, a ja...

Odjednom dorat zabaci glavu i poskoči. Da je Tom Dickson to i očekivao, ništa ne bi bio mogao poduzeti. Pokušao se pridržati za sedlo, noge su mu ispale iz stremena, izgubio je šešir i jedva se posljednjim snagama održavao na konju. Walt se divio odakle mu tolika snaga. Svaki je mišić Toma Dicksona bio napet, ali konj se i dalje propinjao sve dok napokon nije zbacio jahača na zemlju. Dickson je pao udarivši glavom o zemlju i ostao nepomično ležati. Čim je osjetio da je uspio zbaciti neželjenog gosta konj se smirio i počeo mirno pasti.

Walt brzo sjaše i požuri prema onesviještenom Dicksonu. Iz nosa mu je tekla krv i Walt spazi da mu je glava ozlijeđena. Padajući na zemlju, udario je glavom o drvo. Usporeno je disao. Walt mu dodirne prsa da otkrije je li još negdje ranjen i osjeti ispod Dicksonove košulje revolver. Izvadivši ga stavi ga sebi za opasač. Okrenuo je onesviještenog čovjeka na trbuh kako ga krv koja mu curi iz nosa ne bi ugušila.

VII

Walt se zatekao u nedoumici da li da prička ili da onesviještenog pričvrsti za sedlo i izvuče iz šume. Ali ako je teže ranjen, to bi mu moglo nauditi. Preostalo mu je, dakle, da čeka. Znao je da će ih prije ili poslije Tomov brat Maxwell Dickson pronaći. Morao je odlučiti. Znao je da ne smije ostaviti Toma ovdje i odjahati u Millton po pomoć. To bi bili previše riskantno. Ali ovako... Najveći je problem bio Dicksonov brat. Da ih on ne prati, Walt bi mogao pripaliti vatru da se obojica malo ugriju, ali ovako... Mogao je samo čekati i nadati se da ih taj čovjek neće tako skoro naći. Možda je već negdje blizu ili je na proplanku i čeka da se pojave izvan zaklona drveća. Ali bilo kako bilo, mora odlučiti i nešto poduzeti.

Sjeo je kraj Toma Dicksona. Silno je zaželio pripaliti cigaretu, ali nije želio riskirati. Tomov brat bi mogao zamijetiti dim cigarete i tako zaključiti gdje su. Tom se pomaknuo i zastenjaio. Otvorio je oči, ali Walt nije bio siguran da ga prepozna.

— Čuješ li me? — upita Walt.

Tom nije odgovorio. Walt Harney pomisli da je mladić možda pretrpio potres mozga.

— Što se to dogodilo? — upita odjednom Tom Deckson slabim glasom.

— Dorat te zbacio i glavom si udario o drvo. Onesvijestio si se... — s olakšanjem reče Walt Harney. — Kako se osjećaš?

— Nije mi baš najbolje — zastenje Tom. — Molim te, posudi mi na trenutak svoj kolt. Ku-

nem se da ga neću upotrijebiti protiv tebe.

Walt je znao da mladić namjerava ubiti konja i ta mu se pomisao nije svidala.

— Možeš li ustati? — upita Walt.

— Morao bih ležati još neko vrijeme...

Walt je znao da ne smije gubiti više ni trenutak. Tomov brat se doduše još nije pojavio, ali mogao je naići svakog trenutka i koliko se god duže zadržavali ovdje, opasnost je bivala sve veća. Bilo kako bilo, Walt je znao da mora pričekati još neko vrijeme dok Tom bude mogao nastaviti put. Ali on nije htio ostati sjediti i bespomoćno čekati dok se Tom ne oporavi. Odlučio je potražiti Tomova brata i suočiti se s njime.

Noć je još bila hladna i Waltu je sve više nedostajala košulja. Znao je da se Maxwell Dickson nalazi negdje blizu. Zacijelo nije odustao od namjere da pronađe brata. Možda već i pretpostavlja da ga je netko uhvatio i zato je i spreman na borbu sa čovjekom koji se usudio zarobiti njegova brata.

Walt je već odmaknuo od mjesta gdje je ostavio ranjenog Toma. Pomisli kako bi bilo da Tomov brat dođe s druge strane i nađe brata i konje... Bilo bi vrlo nezgodno da izgubi Toma Dicksona, ali da izgubi i njega i konja i da mora pješke do Milltona, to bi bilo krajnje neugodno. Krenuo je prema sjeveru polagano koračajući uz drveće u neposrednoj blizini puteljka kojim bi se možda mogao pojaviti Maxwell Dickson. Ujedno je pazio da ne skrene previše na

zapađ, jer ne bi mogao čuti nekoga tko bi dolazio s juga.

Mjesec je nestao iza oblaka ili je možda čak i drveće na tom dijelu puta bilo gušće. U svakom slučaju, vidljivost je bila sve slabija. Polagano napredujući, Walt se tješio mislju da, ako on ne može vidjeti Maxwella Dicksona, ne može ovaj ni njega. Često bi se zaustavio i osluškivao, ali sve je i dalje bilo mirno. Odjednom je s desne strane začuo šum potoka. To mu je dobro poslužilo za orijentaciju.

Iznenada iz istoga smjera začuje zvuk nalik na odjek udarca željeza po kamenju. Zastao je i počeo osluškivati. Ukoliko bi to bio konj Maxwella Dicksona, značilo bi da je on na mnogo većoj udaljenosti nego što je Walt pretpostavljao. Ako je to netko drugi, znači da taj netko isto tako traži put za Overman. U svakom slučaju, to ne može biti Indijanac, jer je konj potkovan. Walt odluči pogledati izbliza tko je to, smatrajući najvjerojatnijim da je Maxwell Dickson. Dio šume u koji je zašao bio je tako gust da je Walt znao da ga nitko neće moći zamijeniti.

Odjednom kraj potoka ugleda čovjeka kako polagano i oprezno vodi konja. Neznamac se okrenuo i uputio prema gušćem dijelu šume. Walt je pretpostavljao da je to Maxwell Dickson.

Činilo se da traži zaklon u kojem će moći pričekati brata i čovjeka koji ga je uhvatio. Nije mogao znati da ga je Walt Harney pronašao prije nego što je on uspio otkriti njihov trag. Stajao je zaklonjen drvećem i pustio čovjeka da prođe blizu nje-

ga. Djelovao je starije od Toma i bio je krupniji od njega. Revolver je nosio s lijeve strane, za opasačem. Walt spusti ruku iznad revolvera spreman na reagiranje u najmanjem djeliću sekunde. Bio bi se okladio za bilo što na ovome svijetu da je čovjek u njegovoj blizini Maxwell Dickson. Znao je da mnogo toga stavlja na kocku stojeći ovdje u zasjedi, ali drugog izbora nije bilo...

— Stoj! — poviče podignuvši revolver kad mu se stranac približio.

Čovjek zastane kao ukopan i Walt zamijeti kako ljevicom poseže za revolverom.

— Stoj! Ubit ću te! — poviče Walt.

Čovjek spusti ruku shvativši da je doista u opasnosti.

— Što je to sada?! Nije li moje pravo služiti se ovim putem? — upita čovjek.

— Dakako... Ti imaš sva prava ovoga svijeta... — cinično će Walt. — Uhvatio sam tvoga brata. Leži nedaleko odavde raskrvavljene glave. I on je imao sva prava... Sada je ranjen...

— Kako to misliš? Zašto je raskrvavljen? — začuđeno upita čovjek.

Waltu je bilo drago što stranac ne poriče da ima brata.

— Baci taj kolt! — poviče Walt Harney. — Ruke uvis! Hajde!

Maxwell Dickson nije baš odmah poslušao, ali ipak baci revolver znajući da mu drugo ne preostaje.

— Kauboj, još nisi izašao iz ove šume i ovih planina — reče mirno Maxwell Dickson.

Walt pokaže svoju šerifsku značku. Maxwell ga pogleda, ali

ne reče ni riječi. Walt mu šutke pokaže smjer u kojem da krene i Maxwell krene bez oklijevanja.

VIII

Polagano su išli prema mjestu gdje je ležao Tom Dickson. Kad su stigli tamo, Maxwell brzo priskoči bratu i klekne kraj njega.

— Tome, možeš li me čuti?! Tome... — reče Maxwell zabrinuto.

— Max, vidiš li onoga prokletog konja?! — reče Tom pokazujući dorata. — Ubij ga! Ubij tu...

— Zar te konj ozlijedio? — upita Maxwell.

— Da... Zbacio me iz sedla! Prokleta životinja! Kako stoje stvari, Max?!

— Sve je u redu — odgovori Maxwell. — Osim ovoga šerifa iza mene, sve se ostalo izvrsno završilo.

— Nisam mislio da će te svladati, Max — pomalo će razočarano Tom.

— Nije važno, dječace... — zlovoljno se nasmiješi Maxwell.

— Već sam mu rekao da je za sada imao sreću. Neće on tako skoro napustiti ove planine! Pričekaj! Doći će i naših pet minuta...

Maxwell pregleda Tomovu ranu na glavi. Oko rane bilo je prilično zgrušane krvi.

— Kako si uspio glavom udariti o drvo? — upita Maxwell.

— Nisam mogao predvidjeti da će me ta životinja zbaciti iz sedla. Misliš da sam namjerno udario o drvo? — ljutito će Tom.

— Gadno se udario — reče Maxwell okrenuvši se Waltu. — Moram nešto poduzeti.

— Da... Znam... Moramo ga odvesti u Millton. Tamo imamo liječnika. Može li tvoj konj podnijeti dva jahača? — upita Walt.

— Nikad još nije nosio dva jahača — reče Maxwell. — Ne bismo smjeli Toma u ovakvom stanju posjesti na konja. Sumnjam da bi izdržao put...

Walt je znao da je Maxwell Dickson govorio istinu. Ali što da učini?! Drugog izbora nije bilo.

— Želiš li ga ostaviti ovdje? — upita Walt.

— Bit će najbolje da ostane ovdje ležati — zamišljeno će Maxwell. — Možemo ga pokriti. U bisagama imam bocu viskija. Možemo mu je ostaviti. Ne bi bilo razumno da jaše toliko kilometara sve do Milltona.

Walt je zavijao cigaretu pa zamišljeno i pomalo sumnjičavo gledao Maxwella Dicksona. Sjetio se nečega! Isprva je mislio da je Tom Dickson ubio Jakea Sundayja zato što mu je to netko zapovjedio. Tom je u Milltonu i okolici bio stranac. Ako je istina da je bio na bijegu, zašto bi gubio vrijeme da ode u salun i ubije Jakea?! Znači da možda i nije bio progonjen nego je došao po nečijem nalogu. Ako je tako...

— Zašto si naredio Tomu da ubije Jakea Sundayja?! — upita Walt kako bi potvrdio svoje sumnje.

— Zar ti je Tom to rekao?! — zaprepašteno će Maxwell.

— Zašto? — ponovi Walt.

— Zato... Zato što mi je Jake prošle jeseni, izbacivši me iz saluna, ozlijedio rame. Nisam imao prilike da mu se prije odужim — odgovori Maxwell.

Maxwell Dickson stajao je za-

klonivši Toma. Walt odjednom začuje kako se iza Maxwella nešto pomiče. Zamijetio je kako Tom nešto traži.

— Možda ti ovo nedostaje? — upita Walt pokazujući mu njegov revolver, koji mu je izvadio iz košulje.

Izvadi metke i baci prazni revolver pred začuđenog Toma. Ovaj razočarano spusti ruku. Htio je iskoristiti trenutak u kojem ga je njegov brat zaklonio od šerifa, ali nije uspio.

— Šerife, nikad nećeš biti ravan mojem bratu! — ljutito će Tom.

— Dobro, Max. Ostavit ćemo tvoga brata ovdje — reče Walt zgazivši čizmom opušak. — Samo ćemo nas dvojica odjahati u Milton i kad tebe smjestim u zatvor, vratit ću se po Toma. Povest ću kola i nadam se da ću se s njima uspjeti probiti ova-mo.

— Zašto me želiš odvesti u Milton? — promrmlja Maxwell.

— Ti si sudionik ubojstva Jakea Sundayja. To je za početak dovoljno... Dalje ćemo vidjeti... — reče Walt. — Budući da živiš u Overmanu, za tobom je zacijelo raspisana tjeranica. I to ću izvidjeti, ne brini se.

Maxwell zamišljen spusti ruku u džep i izvadi debeli svežanj novčanica.

— Tisuću dolara — reče Maxwell. — Uzmi ih, uzjaši konja i nestani!

Walt uzme novčanice i mirno ih vrati Maxwellu.

— To si mogao i mene pitati, Max — reče Tom Dickson. — Ja bih ti odmah mogao reći da uzalud gubiš vrijeme.

Walt pokaže rukom Maxu

neka krene prema konju. Iz biseage Maxwell izvadi bocu s viskijem i odnese je bratu.

— Sve će biti u redu, Tom — reče Maxwell. — Izdržat ćeš. Netko će se zacijelo vratiti po tebe.

— Pokrij me — promrmlja Tom.

— Ne sviđa mi se što mora ovdje ostati sâm — zlovoljno će Maxwell kad su Walt i on krenuli prema konjima. — Čini mi se da je teže ranjen nego što se vidi na prvi pogled.

Walt je znao da Maxwell ima pravo, ali nije mu to htio reći. Zašto da ga još više uznemiruje.

— Ako mu bude toplo, izdržat će — reče Walt.

— Taj prokleti konj — promrmlja Maxwell.

Bio je zabrinut za brata i ovo mu se sve manje svidalo. Walt je rasedlao Allenova dorata i pustio ga da slobodno pase.

— Kad bih imao revolver, ubio bih ga — ljutito će Maxwell.

— Kreni naprijed — reče Walt ne htijući više raspravljati.

— Upozoravam te: ukoliko imaš sakriveni revolver ili nož, ja ću to ubrzo zamijetiti i ubit ću te.

* * *

Skrenuli su na puteljak, uzjahali konje i krenuli prema Miltonu.

— Neće ti poći za rukom da me strpaš u zatvor — reče Maxwell. — Nećeš uspjeti!

Walt je šutio ne osvrćući se na Maxwellove primjedbe.

— Ukoliko ljudi iz Overmana saznaju da se u njihovim šumama nalazi čovjek koji zastupa zakon... — reče Maxwell pre-

pustivši Waltovoj mašti da zamisli kraj.

Waltu to nije bilo prvi put da se nalazi u ovom predjelu i zato nije dopustio da ga Maxwell uznemiri.

— Zašto te Jake izbacio iz saluna? — upita Walt. — U pravilu, on je izbacivao samo one koji su bili pijani ili su izazivali nered. Da nisi bio pijan i stvarao gužvu?

— Zaista?! Ti si, šerife, čini se, neki prorok... Malo prije smo se sreli, a već me tako dobro poznaješ — podrugljivo će Maxwell.

— Zašto te izbacio? — uporno će Walt.

— Taj tvoj prijatelj bio je strašno tvrdoglav, šerife — reče Maxwell nakon kraće šutnje. — Vodio je svoj salun bez ikakvog osjećaja za šalu. Obećao sam mu da ću...

— Hej! Stani! — prekine ga Walt Harney. — Pitao sam te što si to učinio da se Jake tako razljutio.

— Ništa... Ništa posebno... Popio sam tri do četiri čaše viskija i kupio još jednu bocu koju sam želio ponijeti u planine. Optužio me da se pokušavam svađati s neakvim čovjekom iz grada koji je stajao pokraj mene uz šank. Neki prokleti mršavi trgovac... Rekao sam mu neka se makne od mene i neka se povuče u stražnji dio saluna kako ga ne bih morao gledati. Dodao sam neka se makne tamo gdje je mjesto za takve kakav je on i neka meni ostavi dovoljno prostora. To je sve. Uto se pojavio taj tvoj ludi prijatelj s neakvim željeznom šipkom u ruci. Nisam ga uspio vidjeti na vrijeme i preduhitriti ga. Raznio bih

mu, inače, glavu samo jednim jedinim hicem... Udarilo me tom šipkom i izbacio iz saluna. Padajući, udario sam o neki stup i napuklo mi je rame... Šerife, dugo sam čekao da mu se osvetim!

— Kad si čuo da dolazi Tom? — upita Walt. — Zašto nisi otišao u Millton i sâm se osvetio Jakeu?

— Zašto bih ga ja morao ubiti? Dječak je zapao u neprilike. Ubio je neku Meksikanku jer nije htjela s njime otići u staju. Tako nekako... Pisao mi je o tome. Odgovorio sam mu neka krene prema Milltonu, ubije toga prokletog vlasnika saluna, ukrade odmornog konja i krene u brda gdje ću ga čekati.

— Tako, znači... — Walt strese glavom. — Tom, znači, nije ni poznavao čovjeka koga je trebalo da ubije. Nije uopće mogao biti siguran da je ubio pravog čovjeka... Lutao je Milltonom, pronašao salun, ušao i ubio prvog čovjeka koga je ugledao! — ljutito će Walt.

— Znao je kako izgleda čovjek koga mora ubiti! — poviče Maxwell. — Poslao sam mu vrlo dobar opis te proklete hulje!

— A što je s rozetama? — polagano će Walt. — Ubio je Jakea u pokrajnoj prostoriji, dovukao ga u prednji dio saluna iza šanka i ostavio ispod mrtvog tijela staklenu rozetu, zar ne?!

— Nikada mu nisam poslao nikakve rozete — nasmije se Maxwell. — Ukoliko ubije onu hulju, trebao je po tvome jednu rozetu ostaviti kod mrtvoga, a drugu predati meni. Tako neka, zar ne?!

— Tvoj mi je brat rekao da ga

progoni neki Meksikanac i da se zato žuri kako bi se što prije sastao s tobom da ga ti odvedeš u Overman.

— Nije trebalo da bježi pred tim Meksikancem — odgovori Maxwell. — Trebalo je da se sakrije i ubije ga iz zasjede... Već je bio krenuo i nisam mu mogao još jednom pisati da mu sve to kažem.

— Rekao mi je za neku ženu, ali mi nije rekao da je mrtva — reče Walt.

— Kakve to ima veze? Sada to ionako nije važno — ljutito će Maxwell. — Dječak mi je već nedostajao. Dugo ga nisam vidio. Pet ili šest godina...

Nakon nekog vremena došli su do proplanka. Waltov je konj djelovao već prilično izmoreno. Kratko vrijeme što se odmarao nije mu baš mnogo pomoglo. Malo trave što je pasao nije mu bilo dovoljno. Nedostajala mu je zob. Konj Maxwella Dicksona bio je odmoreniji makar ni njemu nije više bilo lako.

Walt se okrene, uvjerivši se da su sami. Znao je da je Tom preslab da ih slijedi i zato i nije bio uznemiren. Tomu je samo bilo u interesu da što brže napreduju. Tako će mu prije stići pomoć. Mjesec je polagano iščezavao. Zvijezde su i dalje sjale na sada vedrome nebu. Walt nije mogao točno ocijeniti koliko još ima do izlaska sunca.

IX

Walt je krenuo iz Milltona da uhvati ubojicu Jakea Sundayja i čovjeka koji je ukrao konja Neda Allena. Sada se vraćao u Millton vodeći sa sobom drugog zarobljenika. Walt je zamišljeno pušio cigaretu razmišlja-

jući o svojoj kući, toplom krevetu, ubojici i konjokradici koga je ostavio ispod drveta...

Misli mu je prekinuo uzvik Maxwella Dicksona:

— Netko dolazi!

Walt se nije okrenuo misleći da je možda riječ o varci. Budući da je Maxwell objema rukama držao uzde i nije postojala bojazan da izvuče neko skriveno oružje, Walt se ipak okrene.

— To je konj kojeg je ukrao tvoj brat — reče Walt. — Očito je shvatio da se vraćamo u grad pa je odlučio krenuti za nama.

Maxwell se pažljivo okrenuo da vidi ima li šerif pravo. Ako je Walt uspio ustanoviti da je to konj bez jahača, valjda će i on to vidjeti.

Došli su do uskog puteljka. S njihove lijeve strane uzdizale su se visoke stijene, a s desne strane zjapio je ponor. Nasred ponora stršala je iz stijene manja izbočina ispod koje se nastavljao bezdan.

Maxwell se okrenuo kako bi nešto rekao Waltu. Pritom je pogrešno prebacio težinu i konj je skliznuo. Nije mnogo nedostajalo da potpuno izgubi tlo pod nogama. Uz najveće napore životinja se uspjela održati na nogama i prebaciti bočno na lijevu stranu kako se ne bi sunovratila u ponor. Maxwell je izgubio ravnotežu, Walt je vidio njegovo zaprepašteno lice i odjednom ga više nije vidio...

Odjeknuo je izbezumljeni krik. Već ionako uplašena životinja još se jače prepala, propela, pojurila puteljkom i nestala. Walt nije mogao sjahati. Puteljak je bio preuzak. Ostao je u sedlu, samo se oprezno nagnuo ne bi li vidio što je s Maxwell-

lom. Uspravivši se, polagano je prešao uski puteljak dok nije došao do malo šireg dijela staze, sjahao, uzeo uže i vratio se na mjesto na kojem je posljednji put vidio Maxwella Dicksona.

Sagnuvši se nad ponor, vidio je Maxwella kako potrbuške leži na izbočini stijene. Dio tijela bio mu je u zraku iznad ponora. Nepomično je ležao kao da je zaustavio dah. Walt ga je gledao i zaključio da je od pada vjerojatno ostao na trenutak bez svijesti. Kad se osvijesti, past će u ponor ako se okrene na pogrešnu stranu.

Walt je u ruci držao svoje dvadesetak metara dugačko uže. Mogao je načiniti samo malu omču, jer se Maxwell nalazio osamnaestak metara ispod njega, a uz to mu je i noga bila bez oslonca, viseći prema ponoru. Walt nije imao dovoljno užeta za veću omču. Spustio je uže pokušavajući omčom zahvatiti Maxwellovu nogu. Nije uspio, ali je odjednom začuo mrmljanje i uzdisanje.

— Ne miči se! Nemoj se okrenuti! — poviče Walt. — Past ćeš dolje! Max! Slušaj me! Bacio sam uže! Ako se ikako možeš podići i staviti omču oko pasa, mogu drugi dio užeta svezati za stijenu i izvući te.

Maxwell je i dalje nešto mrmljao, ništa ne odgovorivši. Walt ponovi upozorenje. Dickson se polagano osvješćivao, očito shvaćajući u kakvoj se opasnosti nalazi.

— Šerife, pomози mi! — zaur-la odjednom.

— Smiri se — reče Walt. — Osjećaš li da ti je nešto slomljeno?!

— Ne. Nije. Trbuh mi je ozlijeđen. Pao sam na nj.

— Možeš li se podići?

— Ne znam... Do vraga! Imam ovdje vrlo malo prostora za kretanje.

— Pokušaj! Polagano se podigni licem uz stijenu.

— Ne znam šerife, hoću li uspjeti... Vidiš li što je ispod mene?

— Nemoj gledati dolje Max. Ako već moraš nekamo gledati, gledaj prema gore! Polagano povuci noge, podigni se, budi što bliže uz stijenu. Možeš li?!

— Ne znam...

— Budalo! — očajno će Walt Harney. — Hoćeš li zauvijek ostati tamo ležati?! Ukoliko to ne želiš, podigni se, do vraga, da te mogu povući gore! Hajde!

— Dobro... Podići ću se. Šerife, zaveži to uže čvrsto za stijenu! Ne znam hoće li izdržati moju težinu!

Walt se uspravio. Pronašao je prikladnu stijenu i čvrsto zavezao uže. Bacio je prema Maxwellu drugu stranu užeta.

— Imam ga! — poviče Maxwell. — Jesi li siguran da je dovoljno čvrsto zavezano?!

— Siguran sam, Max. Plašiš li se visine?!

— Da... do vraga... Visina i padanja... Uvijek sam se plašio visina!

Walt je to naslućivao, iako je dosad Max djelovao čvrst kao čelik.

Šerif osjeti da se uže napelo. Dickson se malo podigao i počeo stavljati uže oko pasa. Čuo je kako teško diše. Bez svake sumnje nije bezrazložno bio uplašen. Međutim, za čovjeka njegova kova ipak malo previ-

še. Bio je gotovo u panici. Walt odlučio da ga smiri.

— Uže je tako čvrsto da ga ni konj ne bi mogao pretrgnuti. Ne plaši se! Siguran si! — reče Walt. — Sve će biti u redu.

— Želiš li da promijenimo mjesto? — upita smirenijim glasom Maxwell.

Znači da je ponovno stekao smisao za šalu.

— Javi kad budeš spreman za uspinjanje! — reče Walt. — Ja ću te vući... Jesi li spreman?!

— Ne! Čekaj! Tek sam se podigao! Što očekuješ od mene?! Čuda?!

— Može li sada? — upita malo poslije Walt. — Mogu li početi?!

— Jesi li uistinu siguran da je uže dovoljno čvrsto? Čini se trošno...

— Da... Nije baš najnovije... Nekoliko godina... Hajde! Počni se već jednom penjati!

— Ne! Čekaj! Hej, šerife! Je li onaj momak... znaš, onaj vlasnik saluna... Je li to kojim slučajem bio tvoj prijatelj?!

— Da... bio mi je prijatelj. Ali neću prerezati uže, Dickson! Prestani s tim glupostima! Dosta razgovora! Počni se penjati!

Walt začuje kako Dickson očajno psuje. Napokon se odlučio. Uže se napelo i Maxwell se počeo penjati.

Uto iz daljine dopre do njih urlik vuka. Mjesec je polagano nestajao. Uskoro će svitati. Ponovo se začuo i odjek potkovanih kopita dorata koji ih je slijedio. Walt nije sada imao vremena razmišljati o tome je li to zaista dorat ili nije. Imao je važnijeg posla...

Čuo je teško disanje preplašenog Maxwella, ali ga još nije vi-

đio. Do njega je dopirao zvuk kotrljanja odronjenoga kamena u provaliju. Maxwell se zaista penjao... napokon! Zacijelo je dosta sitnog kamena padalo i po Maxwellu. U bilo kojoj drugoj situaciji zacijelo bi reagirao ljutnjom, ali sada, dok je njegov život ovisio o tom penjanju, bilo mu je sasvim svejedno pada li kamenje po njemu ili ne. Život mu je visio o niti i nije imao vremena birati uvjete...

Ni Waltu nije bilo lako. Da i nije već otprije bio umoran, ovaj mu posao ne bi bio lak, a ovako... Povlačiti tako teškog čovjeka nije laka stvar. Potrebno je mnogo snage. Budući da je Walt već dvadeset i četiri sata bio bez hrane i odmora, vukao ga je posljednjim trankama snage koje su mu preostale i s mnogo volje koja mu je i pomogla da izdrži. Napokon Walt ugleda na rubu ponora Maxwellove prste. Još malo i pojavila se cijela ruka. Waltu odlane. Uto se pojavi druga ruka, šesir i zatim lice blijedo i izmoreno, ali zgrčeno i napeto od silnog napora.

— Hajde penji se — poviče Walt.

Dickson ga je poslušao. Posljednjim se snagama popeo do kraja. Polovicom tijela ležao je već na zemlji, još se jednom odignuo i Walt mu je pomogao da se cijeli prebaci na puteljak. Uhvatio ga je za noge i povukao.

— Mučim se s tobom! S tvojim bratom nisam imao ni pola toliko neprilika kao s tobom.

— Nisam ja kriv za to, šerife — reče Maxwell. — Što se mene tiče, nikad ne bismo došli na

ovaj put. Da sam pao u ponor, ti bi bio kriv.

— Da si pao u ponor, riješio bi mnogo problema... Jesi li čitav?! Možda si nešto slomio.

Maxwell sjedne ledima naslonjen na stijenu.

— Je li mi možda pobijelila kosa? — upita mrmljajući.

— Ne, ali uvjeren sam da ti je malo prije lice bilo bijelo kao krpa. Digni se! Moramo uhvatiti tvoga konja. Već je krajnje vrijeme da krenemo dalje. Predugo smo se ovdje zadržali.

— Jesi li poludio? Ranjen sam. Jedva sam se izvukao, a ti bi odmah krenuo dalje! Moram se prvo malo odmoriti. Preslab sam.

Walt uhvati Maxwella za jaknu i povuče ga uvis. Kad ga je uspio primorati da stane na noge, gurnuo ga je naprijed.

— Hodaj! Dosta prigovaranja!

Dickson se na trenutak htio pobuniti, ali Walt ga je gledao tako oštro da se nije usudio proturiječiti. Okrenuo se i počeo hodati.

Walt je povukao uže i koračajući za Maxwellom smotao ga. Za sobom je ponovo razabrao udaranje konjskih kopita o kamenje. Waltov konj bio je svezan za drvo, Dicksonov mu se konj pridružio i obje životinje su mirno pasle.

— Proklete životinje! Mirno pasu dok se čovjek bori za svoj život! — ljutito je mrmljao Dickson dok su prilazili konjima.

Walt je spremio uže, odvezao konja, popustio remen sedla kako bi umornom konju bilo lakše i krenuli su dalje.

Pred njima se nalazila ravni-
ca iza koje se uzdizao tamni zid
drveća. Prešli su najopasniji dio

stjenovitog puta i napokon se našli na sigurnome. Nakon nekog vremena Walt zapovijedi da stanu. Osvrnuo se i vidio dorata kako im se polagano približava. Konj je zastao i kao da je čekao što će biti dalje. Walt se više nije okretao, već je svu pažnju usredotočio na put koji je bio pred njima.

X

Još su neko vrijeme jahali i Walt je postajao sve umorniji. Borio se sa snom ne znajući kako će izdržati. Primoravao se da razgovara kako bi se razbudio.

— Gdje te traže? — upita Walt.

— Zar je važno gdje? Što me to ispituješ? — ljutito će Maxwell.

— Zašto te traže?

— Sigurno ne zato što sam se udvarao nekoj Meksikanki. To je najveća glupost koju je moj brat učinio u životu! Da se nije prepustio toj nepromišljenosti, sada ne bi ležao teško ranjen ispod drveta, a ja ne bih bio tvoj zarobljenik.

— Želiš li pušiti?

— Ne. Radije žvačem duhan. Što namjeravaš, šerife?! Želiš li me možda namamiti da ti kažem sve što znam? Još nije došao dan kad bi me čovjek kao što si ti mogao nadmudriti.

— Ako mi još samo jednom odgovoriš na ovakav način, zbacit ću te iz sedla i prebit ću ti sve kosti! — ljutito će Walt.

— Danas ti baš nije sretan dan... — podrugljivo će Maxwell. — Bilo bi stoga bolje da tako što ne počinješ upravo na takav dan.

— Još te jednom pitam: kako se može doći u Overman?

— O tome nije potrebno da se prepiremo — nasmiješ se Dickson. — U Overman se ne dolazi samo tako, barem ne tako dugo dok za tebe netko ne jamči.

— U redu. Htio si, znači, odvesti svoga brata tamo... Ali kako te Tom obavijestio da je na putu ovamo?

— Da si me pažljivije slušao, već bi i sâm znao odgovor. Pisao mi je. To sam ti već rekao.

— Da. U tome i jest stvar. Ne postoji poštanska kočija kojom bi bilo koje pismo moglo biti dostavljeno u Overman. Kako ti je pisao?

— Pisao mi je i ja sam pismo primio, za tebe je to dovoljno. Ostalo te se ne tiče.

— Moram saznati više o tome.

Walt izvadi uže i napravi manju omču.

— Dosta mi te je, Max — zlovoljno će on.

— Što će ti to uže?

— Prebacit ću ga tebi oko vrata, potjerati konja i izbaciti te sa sedla. Neko ću te vrijeme tako vući za sobom...

Walt nije govorio ni ljutito ni uzbuđeno. Naprotiv. Djelovao je mirno i hladnokrvno. To je mnogo više zabrinjavalo Maxwella od onoga što je čuo.

— Pošta za Overman isporučuje se preko poštanskog ureda u Milltonu — zlovoljno će Maxwell.

— Ne vjerujem — reče Walt gledajući ga nepovjerljivo.

— To je tvoja stvar, ali pošta ipak stiže na ime Lea Purdyja. On poštu zadrži kod sebe sve dok netko iz Overmana ne dođe po nju. Ponekad stavi poštu u kutiju i sakrije je među stijene

zapadno od glavne ceste, gdje je netko iz Overmana uzme.

Walt nije mogao vjerovati svojim ušima. Je li moguće da se tako nešto toliko dugo vremena zbivalo ispred njegova nosa a da on o svemu tome uopće nije imao pojma. Poznao je Lea Purdyja, maloga beznačajnog konjušara. Živio je u Milltonu koliko i Walt. Bio je toliko neprimjetan da za sve te godine Walt s njime nije razmijenio više od petnaestak riječi.

— Mnogi ljudi koji su bili na bijegu godinama su svoju poštu primali tako ispred tvoga nosa — zadovoljno se smijući reče Maxwell. — Kad bi ljudi u Milltonu to doznali, slatko bi ti se smijali.

Maxwell je imao pravo. Kad ljudi doznaju da je pošta za ljude iz Overmana tako dugo vremena prolazila njihovim gradom, bit će zaprepašteni. Daka-ko, neki od njih krivit će šerifa Walta Harneyja. Obično se sve završavalo na ovakav način. Kad je bio potreban krivac, bio je to uvijek šerif.

Walt skloni uže i pogleda prema bisagama svoga zarobljenika.

— Imaš li štogod za jelo? — upita ga.

Maxwell odmahne glavom.

— Ja sam mislio da ti imaš štogod za jelo — reče Maxwell.

— Nemam.

— Pa valjda nisi cijeli ovaj put prešao ne misleći unaprijed da ćeš biti gladan?!

— Nisam očekivao da ću morati biti tako dugo bez hrane. Zamišljao sam da ću brzo uloviti tvoga brata, što mi je i pošlo za rukom, i da ću se ubrzo vra-

titi u grad. Nisam se namjera-
vao bespotrebno zadržavati.

– I za to ti je bio potreban
cijeli dan. Morao si ponijeti ba-
rem nešto.

Walt je sve to i sâm znao.

– Nije to tako strašno. Čov-
jek može biti jedan dan bez
hrane. Bilo bi vrlo dobro kad bi-
smo se svi toga jednom ili dva
puta tjedno pridržavali. To je
samo zdravo...

Maxwell Dickson nastavio je
ljutito jahati ne želeći se više
prepirati. Pomisli kako je svaki
tko se uputi u ove planine samo
zato da progoni nekog čovjeka
zaslužio prezir. Postajalo je sve
hladnije. Premda je Waltu bilo
hladno, to ga je barem održava-
lo budnim. Mogli su stati, zapa-
liti vatru i pričekati izlazak sun-
ca, ali Walt se nije više želio za-
ustavljati. Međutim, izdržao je
još neko vrijeme, a zatim odlu-
čio da ipak stanu. Skupio je sit-
no granje. Pripalili su vatru i
sjeli uz nju. Godila im je toplina.

– Uvjeran sam da se ova na-
ša vatra nadaleko primjećuje –
reče Maxwell podbadajući Wal-
ta.

– Svatko tko bi se u ovo doba
noći zatekao usred ove pustoši
morao bi biti lud. Ne brini. Nit-
ko nas ne može vidjeti – na-
smiješi se Walt.

– Dobro... dobro... Nadam
se da mojem bratu nije previše
hladno.

– I ja se nadam.

Maxwell izvadi komad duha-
na, stavi ga u usta pa počne žva-
kati.

– To je umjesto večere.

– Kakva je hrana u Overma-
nu? – upita Walt kako bi o ne-
čemu razgovarali i raskopča

kaput kako bi mu toplina zagri-
jala tijelo.

– Hej! Zar nemaš košulju?!

– začudeno će Maxwell.

– Upotrijebio sam je kao za-
voj za ranjenog Indijanca koga
sam našao na putu tražeći tvo-
ga brata. Nisi mi odgovorio na
pitanje. Da li dobro jedete u
Overmanu? Zadovoljan si?!

– A što bi ti očekivao? Nije
ni tako loše. Uvijek se nade po-
neka Indijanka koja se razumi-
je u kuhanje.

– Koliko vas je u tom gradu?

– Kako kada – reče Max-
well nakon kraćeg razmišljanja
Vidjelo se da ne želi više go-
voriti o Overmanu.

– Zaista?

– Da. Ponekad nas je dosta,
a ponekad samo nekolicina. Zi-
mi nas je obično više. Ljeti, kad
momci silaze na putove kojima
prolaze poštanske kočije i u
gradove, ima nas manje.

– A gdje je zapravo taj grad?

– upita Walt i zakopča jaknu.

– Poznato mi je da je sakriven
u planinama. Govori se da je
negdje sjeverozapadno od Mil-
ltona, ali zanimalo bi me koliko
je udaljen od Milltona.

– Nije baš tako blizu. Mora
se poprilično jahati do njega.
Da je bolja vidljivost, mogao bi
prema zapadu vidjeti vrh plani-
ne ispod kojeg se nalazi naselje.
Smješteno je s ovu stranu stije-
na. Grad leži na lijepom pro-
planku. U blizini se s planina
spušta vodopad – reče Max-
well pokazujući rukom prema
gradu. – Imamo tamo lijepih
malih nastambi. Imamo i svoga
kovača i čovjeka koji izrađuje i
popravlja oružje. Nekoć smo
imali i liječnika. Došao je iz
Montene jer je bio okrivljen za

smrt nekoliko Indijanaca. Dao im je sredstvo za umirenje i operirao ih, ali je bio pijan. Indijanci su umirali i bio je optužen. Prije nekoliko godina je otišao od nas. U Overmanu se skrivao pobjegavši iz Montane. Kad sam posljednji put čuo o njemu, saznao sam da se nastanio u Denveru i da se bavi prodajom kočija. Tamo ga smatraju časnim građaninom.

Maxwell zastane na trenutak. Zamišljeno je gledao u vatru i malo zatim nastavio:

— Mjesto je smješteno tako da nam se nitko ne može približiti a da ga mi ne bismo vidjeli na udaljenosti čak kilometar od našega grada. Šerife, da si kojim slučajem krenuo za mnom i mojim bratom gore... — reče pokazujući rukom. — Da... da... Naši bi te ljudi zamijetili i ubrzo bi upao u zasjedu. To se ne događa često, ali ipak sam nekoliko puta doživio da nam se netko pokušao približiti i... loše je završio. Jednom nam se pokušao približiti čak i neki šerif...

— Zar ste ubili šerifa?! — upita Walt gledajući kako plameni jezičci poigravaju u mraku.

— Ulovili su ga postavivši mu zasjedu prije nego što je uopće uspio vidjeti naš grad. Udarili su ga po glavi i bacili niza stijenu. Nikad se više nije vratio...

Walt je razmišljao o svemu što je doznao. Pomislio je kako bi rado jednom odjahao gore i pogledao to zloglasno mjesto. Zanimalo ga je kako izgleda takvo jedno naselje. Nije želio nikoga tamo progoniti, samo vidjeti kako žive ljudi izvan zakona sakriveni u tako dobrom skrovištu, sigurni i zaštićeni od

cijelog svijeta. Već je čuo za neka takva naselja koja su razori-li ljudi iz raznih potjera ili su jednostavno bila napuštena. Oduvijek se pričalo o takvim gradovima. Mnogo je toga bilo izmišljeno, i kad je prvi put čuo za Overman, Walt je bio uvjeren da je i to sve plod mašte.

— Toliko ima vas, ljudi izvan zakona, a kod nas ipak nema previše razbojstava. Ne razumijem kako je to moguće.

— To je jedno od naših pravila. Nitko ne smije ukrasti konja, opljačkati dućan, staju ili banku.

— Tvoj se brat nije pridržavao tog zakona. Ti si mu rekao da ubije čovjeka i ukrade konja.

— Nisam rekao da se ipak nije ponekad događalo... Svaki se zakon povremeno krši. Koliko smo mogli, uvijek smo se pridržavali tih naših pravila. U Overmanu je čovjek na sigurnome i ne treba mu biti teško pridržavati se nekih temeljnih pravila.

— Dakako da mu ne treba biti teško. Tako dugo dok ste bili uvjereni da se pridržavate zakona, to vam je vjerojatno i odgovaralo. Tko je Overman?! — upita Walt.

— Čovjek koji je osnovao taj grad, vlasnik svega što tamo imamo i onaj tko upravlja svime u našem gradu. Čak i svojom invalidskom stolicom.

— Zar je uzet?

— Da. Bio je nezgodno pogođen dok je sudjelovao u pljački banke u Monteni. Odonda ne može upotrijebiti noge i vezan je za stolicu. Ne može ustati, a posljednjih godina sve je mršaviji i blješi. Čini mi se da neće više dugo živjeti. U međuvremenu, to je njegov grad i okružen

je izvrsnim revolverašima koji se brinu o redu u gradu.

— Najluda stvar koju sam do sada čuo.

Maxwell slegne ramenima. U daljini je počelo polagano svitati. Novi je dan bio na pomolu. Ni jednom od dvojice ljudi uz vatru nije bilo baš drago što moraju nastaviti put. Znali su da će im postati hladno čim se udalje od vatre.

— Šerife, žao mi je što si čovjek od zakona. Mogao bi inače biti dobar drug — reče Maxwell.

— Nisi baš dobar momak, Max, ali vjerujem da bi se čovjek mogao s tobom dobro slagati, samo...

Dickson je sada okrenuo vatri leđa. Pomisli kako je to jedna od loših strana vatre. Uvijek ti je s jedne strane toplo a s druge se smrzavaš.

— Ugrij se još malo i zatim krećemo — reče Walt.

Na vatru su bacili zemlju, uzjahali i krenuli. Walt je odlučio da krenu prema istoku. Znao je da u tom smjeru živi neki čovjek. Bio je već toliko gladan da je znao da neće više moći dugo izdržati bez hrane. Maxwell ga je bez pogovora slijedio. Možda nije ni zamijetio da su donekle promijenili smjer kretanja. Da je i protuslovio, ne bi ništa mijenjalo na stvari.

Walt je očekivao da će uskoro osjetiti miris dima, jer su se po njegovu proračunu približavali nastambi naseljenika koji bi povremeno u Millton donosio drvo. Bio je drvosječa, a obrađivao je i zemlju kako bi imao žita.

— Šerife, osjećam miris dima i svjež kave — reče Maxwell osvrćući se.

I Walt je već osjetio taj miris i kroz drveće vidio svjetlo. Znači da je čovjek budan.

— Hajdemo! Samo naprijed! — reče Walt. — Ubrzo ćemo ugledati kuću. Ukoliko budeš razuman, dobit ćeš kave.

XI

Čovjek čijoj su se kući približili bio je visok, krutih crta lica i šutljiv. Ugledavši neke ljude kako mu dolaze, ušao je u kuću i izašao noseći pušku. Mirno je čekao da mu se jahači približe. Kad su mu se dovoljno približili da je mogao prepoznati Walta, i dalje nije ispuštao pušku, ali se vidjelo da je odahnuo.

— Dobro jutro, Turnere — reče Walt. — Ovo je Maxwell Dickson, zarobljenik. Osjetili smo miris kave. Imaš li nešto protiv da sjašemo?!

Turner pozdravi Walta kimanjem glave i zatim znatiželjno pogleda Dicksona.

— Sjašite! Kava je upravo gotova — reče Turner. — Odakle dolazi ovaj čovjek? Gdje si ga uhvatio? Je li iz Overmana?

— Da. Iz Overmana je, ali nisam ga ondje uhvatio. Njegova brata ostavili smo na putu za Overman. Leži ranjen ispod stabla i čeka pomoć.

— Ranjen?!

— Prokleti ga je konj zbacio i ozlijedio se udarivši glavom o drvo — odgovori Maxwell. — Tada nas je životinja sve ovo vrijeme pratila. Nije baš visok, ali je ipak čistokrvni dorat. Ukoliko ga vidite, ubijte ga! Sviđa vam se nam učiniti uslugu.

— Ovo je Martin Turner — reče Walt pokazujući prema drvosječi.

Turner im je pokazao staju

gdje će smjestiti konje i zatim su ušli u kuću. Turnerova nastamba nije bila velika, ali se ipak sastojala od tri prostorije. Kava je bila svježja i ukusna. Sjeli su, prihvatili šalice i osluškivali ugodno pucketanje vatre u peći. Turner je prišao štednjaku i stavio peći još nekoliko komada kruha. Donio je na stol pekmez od javora. Bila je to prava rijetkost. Malo je ljudi znalo da u ovim šumama uopće ima javora.

Uslijed topline Walt i Maxwell osjeteše još veći umor. Turner je šutke stavio na stol kruh i rekao im neka se posluže. Natočio im je još kave i sjeo za stol. Walt je jeo tako dugo dok nije zamijetio začuđen Turnerov pogled. Ovaj se digao i nastavio pečenje kruha. I Dickson je bio gladan, ali ubrzo je prekinuo jelo i nastavio piti kavu, tvrdeći da je izvrsna. Kava, međutim, nije bila ukusna. Možda je mogla prijeti čovjeku koji nikada nije okusio pravu kavu.

Walt primijeti da Dickson pogledava Turnera i očito razmišlja kako da ga pridobije za sebe.

– Ne budi lud, Max – reče Walt. – Pij kavu i smiri se. Ne pokušavaj ludosti!

U međuvremenu je i Turner ponovo sjeo za stol i počeo jesti.

– Ukoliko trebaš pomoć, morat ćeš je potražiti negdje drugdje – reče smiješeći se Turner.

– Moju su ženu ubili prilikom pljačke poštanske kočije.

Kakve se god nade budile u Dicksonu pri dolasku ovamo, sada je očito shvatio da je sve uzalud. Turner je završio doručak, digao se i počeo rasprijetati stol.

– Serife, umoran si na smrt. Svezat ću ovog momka i smjestiti ga u staju. Pripazit ću na njega ukoliko želiš nekoliko sati odspavati – obrati se Turner Waltu.

Walt Harney bio je neizmjereno umoran, ali umjesto da prihvati ponudu ustao je i prišao prozoru. Gledao je u hladno jutro i sa zahvalnošću odbio ponudu. I Maxwell se digao da protegne noge, ali se odjednom naglo okrenuo i približio zidu kraj vrata na kojem je visio kolt spremjen u opasač. Walt se nalazio na drugoj strani prostorije. Okrenuo se začuvši čudan zvuk. Martin Turner se nalazio bliže Maxwellu. Stajao je uz peć nedaleko od ulaznih vrata gdje je visio kolt. Djelovao je mirno, ali ipak se mogao pokretati začuđujućom brzinom. Skočio je prema ulaznim vratima znajući instinktivno što Maxwell namjerava.

Zatekli su se kraj vrata gotovo u isti tren. Jedan je htio zgrabiti revolver, a drugi spriječiti njegov naum. Walt dohvati revolver. Maxwell se dočepao revolvera, ali ga je Turner snažno uhvatio za ruku. Ovaj ga je pokušao odgurnuti, no Martin Turner bio je prejak. Maxwell ga je pokušao udariti ljevicom, ali nije uspio. Sagnuo se kako bi ga pogodio koljenom, Turner se, međutim, izmakao. Bio je to čovjek koji je godinama sjekao drveće i oduvijek bio naučen na napore. Sada se prestao braniti i napao je Dicksona. Okrenuo se prema njemu i zaviknuo. Čini se da udarac koljenom nije bio tako nedužan. Uhvatio je Dicksona za kosu i povukao ga.

Walt nije mogao pucati. Krenuo je naprijed i stao. Turner je i dalje vukao Dicksonovu glavu prema dolje. Maxwell se pokušao oduprijeti, ali je Martin Turner bio jak čovjek. Maxwell ispusti revolver koji je do sada grčevito držao u ruci i urlajući odskoči koliko je mogao. Turner je znao što će se dogoditi. Ispustio je Maxwellovu ruku i kad ga je ovaj napao, zaklonio je lice kako bi ublažio udarac, a tada podigao koljeno i pesnicom udario Maxwella u glavu.

Maxwell je ponovo pokušao dohvatiti revolver, ali ga je u taj trenutak udario Walt pa je izgubio ravnotežu. Walt je bio iza njega. Maxwell se okrenuo da napadne Walta, ali ga je Walt preduhitrio snažnim udarcem u glavu. Maxwell je posrnuo i padajući dobio još nekoliko opasnih udaraca od Turnera. Pao je iznemogao i svladan. Walt se naslonio uza zid i spustio ruke, a Turner je trljao pesnicu kojom je udario Maxwella. I sâm je dobio poneki snažan udarac, koji je ostavio trag na njegovu licu, a boljela ga je i šaka kojom je udario Maxwella.

— Ne bih se bio zaustavio da nisam bio tako strašno umoran — ispriča se Walt. — Žao mi je što se ovo dogodilo. Da sam znao...

— Prokleta budala — prekine ga Turner. — Želiš li još šalicu kave?

Walt je znao da je drvosječi dužan objašnjenje i zato mu je ispričao cijelu priču. Ispričavši mu je kako je Ned Allen ostao bez svoga konja, kako je Jake Sunday ubijen, i sve što se dogodilo do trenutka dok nisu došli do njegove kuće.

— Cini se da je njihov način života bolji od mogega — zaključio Turner. — Imaju mnogo više novca i nisu primorani teško raditi, ali čini se da ne spavaju mirnim snom...

— Sumnjam da takve ljude išta zabrinjava. Spavaju bolje i od tebe i od mene — nasmije se Walt. — Imao sam već u svom zatvoru takvih koji su još uprljani tuđom krvi tražili večeru i zatim mirno zaspali.

— Svezat ću ga, a ti se odmori — predloži ponovo Turner.

Walt isprva nije prihvatio tu ponudu, ali sada je već bio toliko iscrpljen da je morao pristati. Pričekao je da se Turner vrati iz staje sa čvrstim užetima i svezao zarobljenika. Kad je bio uvjeren da se Maxwell ne može osloboditi, uputio se na sjenik.

Bio je zabrinut da se neće probuditi do idućeg dana i stoga zamoli Turnera da ga probudi rano popodne.

— Ne žuri se — reče drvosječa. — Nitko neće biti oštećen ako ne stigneš u Millton prije sutrašnjeg dana. Zašto ne bi odspavao koliko ti je potrebno. Zajedno bismo večerali, možda kartali, i ujutro možeš krenuti dalje.

Walt nije htio protusloviti. Nasmiješio se i zamolio ga još jednom da ga probudi rano popodne. Popeo se na sjenik i izmoren izvalio na mirisno sijeno. Izuo je čizme i opustio se. Na sjeniku je bilo toplo. Sunce koje je zagrijavalo krov ugrijalo je i sijeno. Razmišljao je o svemu što mu se dogodilo u to kratko vrijeme otkako je napustio Millton. Sjetio se mladog Toma Dicksona. Možda se već toliko oporavio da može sjesti

ili je možda čak uspio pripaliti vatru kako bi mu bilo toplije. Sumnjao je da bi se Tom Dickson bio mogao toliko oporaviti da sâm i bez konja krene prema Overmanu. Moglo se dogoditi da pronade nekoga drugog konja ili mu dođu u pomoć ljudi iz grada u planinama. Ukoliko bi stigao do Overmana, Walt ne bi imao mnogo izgleda da ga ponovo uhvati. Razmišljajući o svemu tome, zaspao je. Posljednja mu je pomisao bila da želi privesti mladog Dicksona ne zato što je ukrao Allenova konja već zato što je ubio Jakea Sundayja. Zbog toga okrutnog ubojstva Walt je krivio Toma Dicksona više no Maxwella. Nikad prije nije toliko želio, gotovo žudio, uhvatiti ubojicu.

XII

Turner je probudio Walta rano popodne. Walt je navukao čizme i zajedno su sišli sa sjenika. U dvorištu je još sjalo sunce.

— Ponudio mi je dvije tisuće dolara da ga oslobodim — reče Turner. — Rekao je neka mu dam revolver i dopustim mu da uzme svoga konja.

— To je mnogo novaca — reče Walt.

— S toliko novaca... pitam se da li bih uopće imao mogućnosti potrošiti sve te novce — reče Turner.

— Ne. Onog trenutka kad bi mu dodao nabijeni revolver, on bi te ubio. Uostalom, kako je naš zarobljenik? — upita Walt.

— Dobro je. Dao sam mu da nešto pojede i viskija s vodom. Dopustio sam mu da se obrije i umije.

Prišavši i ugledavši Maxwella, Walt zaključio da on izgleda

mnogo bolje od njega. Turner mu ponudi da se uredi i Walt se umije toplom vodom. Nije htio više jesti. Turner je odvezao Maxwella. Otišli su do staje, gdje su ih čekali odmorniji konji. Zarobljenik je morao osedlati konja, a za to vrijeme Walt pokušao platiti Turneru uslugu koju mu je učinio, ali on nije htio primiti ni dolara.

— Ako je ovo neki pljačkaš poštanskih kola, jedino se, molim te, pobrini da ga objese — reče Turner. — Ne želim da mi ista platiš.

Poslije dok su napuštali dvorište, Martin Turner kimnuo je razbojniku, a s Waltom se smješajući rukovao i zaželio mu sretan put.

Neko su vrijeme jahali šutke.

— Imaš dobre živce. Ostavio si me u kući s onim ludakom — reče Maxwell. — Neprestano je sjedio uz mene i netremice me motrio. Išao mi je na živce — mrmljao je Maxwell.

— Jasno da te nije puštao iz vida, ali to te ipak nije spriječilo da mu ponudiš da te za dobre pare oslobodi, zar ne?!

— A što si drugo očekivao? — upita Maxwell Dickson. — Što se više približavam tvome gradu, to je za mene ova cijela stvar neugodnija.

Walt se okrene ne bi li vidio dorata, ali nitko ih nije slijedio. Mirno su nastavili put. Po Waltovoj procjeni, mogli bi se približiti Milltonu kasno navečer. Odjednom začuše kako im se približava neki jahač. Maxwell se nije okrenuo. Kao da je znao da će ih netko slijediti... Walt se osvrnuo, i makar još nije mogao razabrati tko je, znao je da

netko slijedi upravo njih. To nije bio slučajan susret...

— Sjaši s konja! — zapovijedi Walt.

Maxwell se okrenuo, ali nije zaustavio konja već je nastavio jahati. Walt ponovi zapovijed i Maxwell zaustavi konja i sjaše.

— Rasedlaj konja — reče Walt.

— Što? Zašto da ga rasedlam? Što namjeravaš?

— Vraćam se u susret ovom jahaču i ne želim te ostaviti ovdje na konju. Moglo bi ti štošta pasti na um. Hajde, rasedlaj ga!

Trebalo je prilično vremena dok je Maxwell učinio što mu je bilo zapovijedeno. Walt je dohvatio revolver i u istom trenutku Maxwell je shvatio što mu je zapovijedeno...

Jahač je, približavajući se, usporio konja i sa zanimanjem pratio što se to pred njim događa. Vidjevši da Maxwell rasedlava konja, zaustavio se kao da ništa više ne razumije. Walt se okrenuo prema nepoznatom jahaču i zatim pogledao Maxwella.

— Sjedni ovdje i čekaj! — reče obraćajući se Maxwellu. — Ukoliko se ne vratim, proći ćeš lošije nego da sam se vratio... Pokušaj li pobjeći, doći će te.

Uputio se prema jahaču. Prišavši mu malo bliže, izvukao je kolt, ali još nije mogao razaznati tko je taj stranac. Kolt je sakrio iza sedla. Jahao je ravnicom prema čovjeku, koji mu se, čini se, nije želio približiti, ali se nije ni povlačio. Kad mu je Walt prišao dovoljno blizu, zamijeti da je čovjek izvukao kolt ali ga nije uperio u njega već ga je podigao u zrak kao da mu ga želi pokazati.

Šerif uspori konja, ne znajući tko je taj čovjek pred njim. Bio je to mladi Indijanac koga je susreo kraj potoka i od svoje košulje načinio zavoj za njegovu ranu. Indijanac je spustio ruku i nepomično sjedio u sedlu sve dok se Walt nije toliko, približio da ga je mogao prepoznati. Walt stavi kolt u korice.

— Što se dogodilo prijatelju?

— Mnogo toga — odvrati Indijanac i približi se Waltu.

— Nisam mogao ni zamisliti da ćeš tako brzo moći jahati. Nisi to smio učiniti.

— Pod stablom u šumi ostavio si ležati ranjenog čovjeka. — Izvadio je revolver i pružio ga Waltu.

— Čiji je to revolver? — upita Walt.

— To je revolver onog čovjeka.

Walt uzme revolver, ali je i dalje pažljivo gledao Indijanca. Obuzeo ga je neki čudan predosjećaj. Pitao se što sve ovo znači.

— On je mrtav — reče Indijanac.

Walt zamišljeno kimne. Nije ga, znači, predosjećaj prevario.

— Zadobio je, čini se, unutrašnje ozljede. Naš ga je liječnik došao pregledati i zaključio da je umro od unutrašnjeg krvarenja.

Walt ponovo kimne i okrene se prema svojem zarobljeniku. Maxwell Dickson sjedio je u travi i čekao Walta. Iz daljine doimao se malen i beznačajan.

— On je njegov brat — reče Walt pokazujući prema Maxwellu. — Dolazi iz grada odmetnika, koji se nalazi tamo daleko u planinama.

— Što da učinimo s mrtvim

čovjekom? — upita Indijanac gledajući Maxwella.

Walt pomisli kako ionako nije toliko važno što se dogodi s mrtvim čovjekom. Znao je da Apaši vrlo rijetko pokapaju ljude koji ne pripadaju njihovu plemenu.

— U planinama ima mnogo pukotina u stijenama — reče Walt.

— Što da učinimo s pokrivačem? — upita Apaš.

Pokrivač je bio Waltov.

— Zadrži ga — reče Walt. — I sve ostalo što želiš, ali pokopajte ga.

— Pobrinit ću se za to. Tvoj sam dužnik... Želiš li još što-god?!

Walt se odjednom nečega sjeti. Vрати Indijancu kolt Toma Dicksona. Želio mu je pokloniti to oružje kojim je ubijen Jake Sunday i kojim se Tom toliko borio da se domogne Overmana.

— Još nešto — reče Walt. — Znate li gdje leži grad odmetnika?

— Već smo ga nekoliko puta promatrali iz grmlja.

— Zapalite ga!

Apaš trepne okom. Bio je to jedini znak iznenađenja koji je pokazao.

— Podmetite vatru noći i protjerajte stanovnike toga grada!

Indijanac je šutio. Razmišljao je o tom čudnom prijedlogu čovjeka od zakona.

— Već smo često o tome razmišljali... Jedini razloga koji nas je sprečavao da to još nismo učinili bio je taj što smo se plašili potjera i vojske koja bi u tom slučaju došla ovamo.

— Potjera iz Milltona neće doći — reče Walt. — Najbliža

vojna utvrda nalazi se daleko odavde. Zapalite taj prokleti grad!

Apaš ga je još neko vrijeme gledao stisnutih očiju. Naglo je okrenuo konja i odjahao prema šumi.

Walt je mladoga Indijanca ubrzo izgubio iz vida. Okrenuo se i odjahao prema Dicksonu. Pri pomisli da će mu morati saopćiti smrt njegova brata osjećao se vrlo nelagodno. Maxwell mu nije bio drag, nije volio njegova brata Toma, ali ipak nije ugodno saopćiti nekome da mu je brat mrtav.

Maxwell mu je olakšao stvar. Kad mu se Walt približio, ustao je i pokazao rukom prema doratu. Dok je Walt razgovarao s Indijancem, Maxwellov je konj otkasao prema gradu ostavivši zbunjenog čovjeka da sjedi na zemlji. U međuvremenu, međutim, pojavio se njihov stalni pratilac: Allenov čistokrvni dorat. Stao je u njihovoj blizini i mirno počeo pasti.

— Ne želim jahati ovo čudovište! — poviče ogorčeno Maxwell.

— Koliko vidim, tvoj je konj nestao... — mirno će Walt.

— Dakako da je nestao! — zaurla Maxwell. — To je bila tvoja zamisao. Što si drugo i očekivao?!

Walt izvadi uže i pogleda prema doratu.

— Uхватit ću ga — reče Walt ne obazirući se na Maxwellovo ogorčeno psovanje.

Dorat je mirno stajao i Walt ga je uhvatio bez mnogo muke. Od užeta je napravio laso, sjahao i uhvativši dorata privukao ga k sebi.

– Osedlaj ga! – zapovijedi Walt. – Ako nećeš, možeš nastaviti put pješke. Meni je svejedno. Jašući možemo stići u Millton još večeras. Pješice ćeš trebati malo dulje. Razmisli!

Dickson je znao da se Walt ne šali. Prihvatio je laso s nepovjerenjem i pokušao prići konju.

– Ovaj konj razmišlja koji trik da upotrijebi kako bi me brže zbacio – promrmlja Maxwell uzjahavši.

– Sad je miran – reče Walt. – Neko će vrijeme ostati miran, a poslije...

U mišićima su već osjećali umor. Na proplanku na kojem su se nalazili nije bilo nijednog drveta. Sunce ih je grijalo, i to je, čini se, i konju godilo. Maxwell je žvakao duhan i pažljivo jahao ispred Walta. Obojica su predobro poznavala konje. Znali su da će se životinje prije ili poslije uznemiriti. Unatoč tome Walt se nadao da će mirno stići u grad. I Maxwell se nadao da će sretno stići u Millton premda ga je tamo čekao zatvor.

– Max, tvoj je brat umro prošle noći – reče Walt pripalivši cigaretu.

Maxwell je nastavio jahati istom brzinom.

– Tu je vijest donio momak koji nas je slijedio, zar ne?! – upita Maxwell.

– Da. To je bio Apaš koga sam pronašao ranjenog i povio mu ranu svojom košuljom. On je našao Toma kraj drveta... Bio je već mrtav... Max, čini se da nije zadobio samu ranu na glavi...

– Da... unutrašnje krvarenje... – tiho će Maxwell. – Bio je i premlad...

Walt nije odgovorio. U sebi pomisli kako godine u tom slučaju nisu odlučujuće.

U daljini se već nazirao Millton, a sunce je polagano zalazilo. Nailazila je večer. Približavajući se gradu, Maxwell Dickson osjeti neko čudno uzbuđenje.

– Sve je to besmisleno – reče Maxwell. – Od rođenja do smrti živimo bez pravog razloga, šerife.

Walt slegne ramenima. Nikad nije bio filozof već samo šerif maloga grada i savjesno je izvršavao svoju dužnost.

– Kojoti i vukovi će ga razderati – zamišljeno će Maxwell.

– Neće. Indijancu sam dopustio da zadrži revolver i pokrivač. Obećao je da će ga pokopati.

Na ulasku u grad začuli su lavež pasa, a iz obližnjeg dvorišta čulo se nečije zviždanje.

XIII

Dok su ulazili u grad, nitko ih nije spazio. Walt je smjestio zarobljenika u zatvor i konje odveo do staje Neda Allena, koji je upravo izlazio iz saluna s druge strane ulice. Ned Allen se rijetko žurio, ali ove je večeri ipak požurio do svoje staje. Stigavši do nje, spazi da pomoćnik upravo preuzima njegova čistokrvnog dorata i Waltonova konja.

– Walte! Uspio si! – poviče Allen. – Znači da si ipak uspio! Vratio si mi moga dorata!

Walt je gledao za noćnim pomoćnikom koji je odvodio konje.

– Zašto te to toliko iznenadilo?! – upita zlovoljno Walt.

– Nisam namjeravao izraziti sumnju da ćeš ga dovesti – reče Allen.

– Ali ipak je tako zvučilo – promrmrlja prljavi i umorni šerif.

– Znaš da nisam tako mislio, Walte... Slušaj... da i nisi doveo moga konja, nikad ne bih...

– Jesi li znao da taj konj poludi ne samo kad nije osedlan toplim pokrivačem nego i inače?!

– Ne, nisam. Je li moguće? – upita čovjek hineći nedužnost.

– Stigao je u moju staju samo nekoliko dana prije nego što su mi ga ukrali. Bez obzira na njegove greške, ipak je doveo tvoga zarobljenika, nije li tako?!

– On je ubio mojeg zarobljenika, Nede! Zbacio ga je iz sedla i mladić je udario o stablo. Zdobio je teške unutrašnje ozljede i noćas je umro.

– Zaista?! Je li to bio momak koji ga je i ukrao? – upita Ned Allen.

– Bio je ujedno i momak koji je ubio Jakea Sundayja – odvrati Walt.

Ned ga začuđeno pogleda.

– A koga si onda danas doveo na mome konju? – stisnuvši će oči Ned.

– Drugog razbojnika – reče Walt i okrene se da ode. – Reci tvom noćnom pomoćniku da mi dobro istrlja konja i neka mu dade dosta dobrog sijena i zobi. Hoćeš li?!

– U redu. To nije trebalo ni da kažeš, Walte.

– Bolje da sam vas ipak upozorio – reče Walt i krene prema šerifskom uredu.

– Što to nije u redu s našim šerifom, gospodine Allene? – upita noćni čuvar prišavši Nedu.

– Sve je u redu. Što bi bilo?! – ljutito će Ned. – Istrljaj ko-

nja, nahrani ga i daj mu dovoljno svježeg sijena. Razumiješ li, Reg?

Bruce Frisby stizao je s druge strane grada. Još izdaleka je zamijeto Walta kako izlazi iz Nedove staje. Jak i vješt borbi Bruce je često pomagao Jakeu da održi red u svome salunu.

– Je li to bio Walt? – upita Bruce prišavši Nedu.

– Dakako, a tko drugi?!

– Kako to razgovaraš, Ned?! Što ti je?!

– Walt je neraspoložen i ljutit. Možda ga je moj konj ozlovoljio. Dorat je zbacio njegova zarobljenika i smrtno ga ozlijedio. U svakom slučaju, Walt nije raspoložen kao inače.

– Nije mu bilo lako. Prešao je naporan put... Svatko bi bio umoran i neraspoložen – reče Bruce i krene dalje.

I Ned se okrene i uđe u staju.

Na putu do šerifskog ureda Walt svrati u restoran. Izašao je noseći na povelikom pladnju jelo. Uto je stigao i Bruce Frisby. Pomogao mu je otvoriti vrata.

– Ne izgledaš baš kao da ideš na ples – nasmiješi se Bruce.

– Je li Jake pristojno pokopan? – upita Walt.

– Da – odgovori Bruce zatvorivši za sobom vrata. – Čudim se što je bilo i žena. Bilo je dosta ljudi... Čak su i rančeri iz okolice došli ispratiti čovjeka koji ih je tako dugo posluživao u svome salunu. Dakako... znao sam da su ga mnogi voljeli, premda je imao i neprijatelja.

– Otvari vrata ćelije – reče Walt – Hoćeš li, Bruce?!

Otišli su u drugu prostoriju.

Bio je to zatvor ovoga malog grada. Walt pruži Maxwellu je-
lo.

— Je li to on? — upita Bruce.

— Ne, to je Maxwell Dickson, brat Toma Dicksona. Tom je ubio Jakea po njegovu nalogu — reče Walt pokazujući rukom prema Maxwellu. — Ukrao je i Nedova konja, a konj ga je ubio gore u planini. Ispričat ću ti sve jednom drugom zgomom, Bruce.

Walt pažljivo pogleda čovjeka s kojim je prošao sav taj dugi put.

— Max, imaš li duhana? — upita Walt.

— Imam — odvrati Dickson.

— Ali dobro bi mi došla čašica viskija i poslije toga barem petnaest sati spavanja. Još me niste objesili, šerife — nasmiješi se Dickson.

Walt se bez riječi okrene i iz druge prostorije donese bocu s malo viskija. Bruce je otišao u šerifov ured.

— Max, budeš li ujutro pijan, donijet ću kabao vode i polit ću te da se otrijeziš — reče Walt.

— Kakvo si to mišljenje stekao o meni? — uvrijeđeno će Dickson vidjevši da u boci ima jedva prst viskija.

Okrenuo je Waltu leđa i šerif se vrati u prostoriju gdje je čekao Bruce Frisby.

— Hvala, šerife! — poviče Dickson.

Bruce zatvori vrata koja su vodila prema zatvoru. Postavi na vrata zasun i čudno pogleda Walta.

— Zašto me tako gledaš — upita Walt.

— Nisam znao da zatvoreni-ke častiš alkoholom... Otkad to radiš?

— Od danas navečer... Mo-

rao sam mu reći da mu je brat mrtav... Brat mu je ubojica, konjokradica, pljačkaš poštanskih kočija... To nije sve, ali je to što sam rekao samo kompliment prema ostalome... Ovaj čovjek u zatvoru je njegov brat i ne može misliti tako kao i mi. Njegov je brat umro u planinama nastojeći ga pronaći. Potreban mu je alkohol. Ionako u boci nema mnogo.

— Većina je takva, Walte.

— Umoran sam i gladan — reče Walt. — Hoćeš li sa mnom u restoran?

Izašli su zajedno, ali je Bruce otišao kući a okružni šerif u restoran.

Gradom se već razglasila vijest o šerifovu povratku, ali nije stigla do sviju. Poslije večere ljudi se uglavnom povlače u kuće, pa će tek ujutro svi znati da se šerif vratio sa zarobljenikom i Allenovim doratom. Ljudi će tek sutra saznati da nije doveo čovjeka koga je zapravo tražio nego drugog.

Vlasnik restorana pozorno je gledao šerifa, ali se nije usudio išta pitati. već su gotovo svi gosti otišli. Walt je sjeo za stol. Polagano je jeo i razmišljao. Za jednim od stolova sjedio je stranac koji je toga dana došao u grad. Bio je to nećak i nasljednik Jakea Sundayja, visok i dobroćudna izgleda. Zvao se Morgan Sunday. Čuo je za ubojstvo ujaka i došao u Millton ne toliko zbog nasljedstva koliko da vidi što će se ovdje poduzeti da se uhvati ubojica njegova ujaka. Kad se Walt najeo, izvadio je nekoliko srebrnih novčanica i ustao.

— Potreban ti je odmor — re-

će vlasnik restorana. – Bit će najbolje da odeš spavati.

Vani je već bilo sve hladnije. Walt je pripalio cigaretu i krenuo kući. Inače bi obično prije spavanja prekrstario gradom, ali danas je bio preumoran. Neka se noćas grad sam čuva. Gradski oci Milltona nisu mu dopustili da ima pomoćnika i Walt je morao sve obavljati sam. Bilo mu je jasno zašto mu nisu htjeli dodijeliti pomoćnika. Znali su da se on može i sam brinuti o redu i miru ovoga gradića.

Stigao je kući, ušao u sobu, upalio svjetiljku i svukavši odijelo legao umoran i iscrpljen. Odmah je zaspao.

XIV

Ujutro je Walt sjedio za pisanim stolom i pio kavu. Na stolu je ležala potjernica raspisana za Maxwellom Dicksonom. Naspavao se i sada je, okupan i obrijan, već i doručkovao. S velikim tekom pojeo je goveđi odrezak, pečene krumpire i kolač od jabuka. Zatvoreniku je odnio doručak i sada je sjedio i odmarao se polagano pijući kavu.

Maxwell Dickson je tražen u Teksasu i Novom Meksiku zbog pljačke poštanskih kočija, teških zločina i otmice. Nagrade raspisane na njegovu glavu iznosile su ukupno četiri stotine dolara. Prvi svoj zločin izvršio je prije jedanaest godina. Walt je izvadio vrećicu s duhanom. U taj tren ušao je u ured visok crnooki Meksikanac blijeda lica, obučen kao meksikanski kauboj. Walt se odmah prisjeti tko bi to mogao biti.

– Šerife, zovem se Fulgencio Delgado – reče na engleskom

bez akcenta. – Tražim čovjeka po imenu Tom Dickson. Siguran sam da je prije nekoliko dana stigao u ovaj grad.

Walt ga kretnjom ruke pozove da sjedne. Predstavi se i ponudi strancu šalicu svježeg kave, koju je Meksikanac ljubazno odbio.

– Gospodine Delgado. Tom Dickson je mrtav... – polagano će Walt.

Meksikanac ga pogleda i sjedne. Walt mu ispriča kako se sve dogodilo.

– Volio bih vidjeti njegova brata – reče Meksikanac kad mu je Walt ispričao da je u planinama iznad Milltona uhvatio Tomova brata.

Walt je shvatio Meksikanca, pretpostavljajući da ovaj vjerojatno misli kako Walt želi zaštititi Toma Dicksona. Zato se i htio uvjeriti nije li čovjek u zatvorskoj ćeliji ipak Tom.

– Gospodine Delgado, odložite svoj revolver na moj pisali stol – reče Walt.

Meksikanac odloži revolver i krene za Waltom u drugu prostoriju. Walt je spazio izbočinu ispod lijeve mišice Meksikančeve, ali nije htio ništa reći. Zajedno su stali pred ćelijom u kojoj je sjedio Maxwell. Upravo je završio doručak i naslonjen na zid gledao u mali otvor zatvorskog prozora kroz koji su u ćeliju prodirale sunčeve zrake.

– Tko je to? – upita Maxwell.

Nitko mu nije odgovorio i Maxwell se približi vratima ćelije.

– Što namjeravaš? – upita Maxwell obrativši se Meksikancu.

— Jednom kad sam ga imao prilike vidjeti na trenutak, bio je mrak i nisam ga mogao točno vidjeti. Šerife... — reče Delgado okrenuvši se prema Waltu.

— Gospodine Delgado, da je ovo Tom Dickson, uvjeravam vas da bih vam to rekao — reče Walt. — To nije on... To je njegov brat, Maxwell Dickson. Tom je mrtav! Umro je u planinama zadobivši teške unutrašnje ozljede. Konj ga je zbacio iz sedla.

— Jeste li sigurni? — s nepovjerenjem će Delgado.

— Jesam, bio sam prisutan dok ga je konj ozlijedio, ali u tom trenutku nisam bio svjestan toga da je tako teško ozlijeđen.

— Sada mi je jasno tko je ovaj ovdje! — poviče Maxwell. — To je onaj tvrdoglavi glupan koji je progonio mogega brata!

Walt je pažljivo gledao Meksikanca, uvjeren da on ima još jedan revolver, ali visoki se čovjek samo okrenuo i vratio u ured. Walt je otišao za njim, zatvorio vrata, a Meksikanac je uzeo svoj malo prije odloženi revolver.

— Žao mi je — reče Walt. — Tom mi je ispričao zašto ste ga slijedili. Razumijem vas...

— I meni je žao — promrmlja Meksikanac okrenuvši glavu od Walta. — Dugo sam tražio tog čovjeka i prešao sam mnogo kilometara. Želio sam da sve ovo završi, ali na drukčiji način. Oni su ološ, zar ne?!

Walt potvrdi i doda Delgadu potjernicu za Maxwellom Dicksonom. Visoki Meksikanac pročita potjernicu i ogorčeno strese glavom.

— Još gore... životinje! — promrmlja Meksikanac. — To su životinje!

— Ni to nije dovoljno snažan izraz — reče Walt i odloži potjernicu na stol. — Gospodine Delgado... — reče Walt i pruži mu ruku.

Rukovali su se i Meksikanac je izišao iz šerifova ureda. Walt se vrati pisaćem stolu, zavije cigaretu, kad se vrata ureda ponovo otvore. Ušao je Abe Dunphy, vlasnik najvećeg dućana u gradu. Svojim velikim smeđim očima uvijek je zainteresirano pratio što se oko njega događa.

— Svi pričaju samo o tome kako si izvršno sredio stvar — reče neiskreno se smiješeći.

Walt je čekao što će dalje reći. Dovoljno je dobro poznavao toga čovjeka i znao je da nije došao samo zato da mu to saopći. Taj čovjek nikad nije bio sasvim iskren. Nije se želio nikome zamjeriti i uvijek bi izbjegavao neprilike. Bio je ujedno i gradonačelnik i s obzirom na taj položaj bio je uvjeren da ima pravo sudjelovati u važnim događajima u gradu.

— Bilo bi bolje da si doveo onoga drugog, Walte... — nastavi gradonačelnik Dunphy.

— Da... naravno... da je bio živ, doveo bih ga... — nerazpoložen će Walt.

— O tome je i riječ, Walte. Trebalo je da dopremiš makar i mrtvo tijelo tog razbojnika — smiješeći se reče Dunphy. — Znaš... kada bi ljudi barem mogli vidjeti tijelo čovjeka koji je ubio njihova prijatelja Jakea...

— Taj je čovjek mrtav, Abe! — ponovi Walt.

— U redu. Jesi li ga ti vidio

mrtva, Walte! — s nepovjerenjem upita Dunphy.

— Nisam... Vodeći njegova brata, prešao sam već dvije trećine puta kad nas je dostigao neki čovjek i javio mi da je Tom mrtav.

— Walte, mnogi su ljudi samo lažljivci, ubojice ili kradljivci... — usprotivi se gradonačelnik, a s lica mu je nestao onaj ljubazni smiješak.

— Abe, do vraga! Čovjek koji mi je to javio nije iz Overmana

— ljutito će Walt.

— Tko je to onda bio?!

Walt pogleda gradonačelnika i razmisli na trenutak što da odgovori. Da mu kaže da je taj čovjek bio Apaš?! Znao je što bi mu Dunphy odgovorio. Ponovio bi mu da su mnogi ljudi lažljivci i da su svi Indijanci takvi.

— Tko ti je to javio? — ponovi Dunphy.

Walt je znao da mora odgovoriti i odlučio je da kaže istinu jer nikada nije želio lagati. Zašto bi onda sada lagao?!

— Neki Indijanac — reče Walt.

Gradonačelnik Dunphy pogledao ga je pomalo začuđeno, ali ništa nije rekao. Zamišljeno je koračao prostorijom i zatim gotovo sažalno pogledao Walta.

— Walte, nitko neće isplatiti nagradu raspisanu na potjernici na temelju tako slabih dokaza...

— Tko uopće govori u nagradi?! — upita Walt pokušavajući ostati miran. — Abe, ovaj Indijanac nije lažljivac! Donio mi je revolver Toma Dicksona. Nitko ne može uzeti revolver razbojniku ako ovaj nije onesviješten ili mrtav, u ovom slučaju mrtav...

— Jedini je način da sve ovo prebrodimo taj da dopremimo mrtvo tijelo Toma Dicksona u grad. Ljudi ga moraju vidjeti i uvjeriti se vlastitim očima da je on zaista mrtav. Uvidaš li to?

Walt o svemu razmisli. Kad bi i pronašao Apaša, u što baš nije bio uvjeren, pri samoj pomisli da bi morao ukloniti tonu kamenja kako bi iskopao mrtvog čovjeka iz stijene, Walt zaključio da bi sve to bilo besmisleno.

— Čini se da mi nastojiš prenijeti mišljenje većine ljudi u gradu — polagano će Walt. — To ti, Abe, ne vjerujem! Kad bismo sazvali sastanak i obojica iznijeli svoje mišljenje, ljudi bi vjerovali meni a ne tebi. Ukoliko i dalje nastaviš ovako, poslužit ću se svojim utjecajem i sastaviti potjeru koja će odjahati u planine. Ti ćeš mi biti prvi pomoćnik, Abe... Svi ćemo zajedno progoniti Apaše i zahtijevati od njih da nam vrate mrtvo tijelo Toma Dicksona!

Ljutito su se pogledali i Abe Dunphy naglo izađe iz šerifova ureda.

Kad je malo poslije ušao Ned Allen da mu saopći kako se njegov konj mora ponovo potkovati, Walt je još bio ljutit.

— Dobro, odvedi ga kovaču — promrmlja Walt. — Daleko u planinama čini mi se da vidim dim i kao da se silni plamen diže sve do neba — reče Allen pokazujući rukom prema planinama. — Nad sjeverozapadnim vrhovima planina, gdje se uzdiže najveći vrh toga planinskog spleta... Vidiš li?!

Walt izađe na cestu. Vani su već stajali ljudi i radoznalo gle-

dali u daljinu. Abe Dunphy stajao je u blizini.

— Indijanac je ipak govorio istinu — reče Walt ironično se nasmiješivši Abeu.

Okrenuo se i otišao natrag u ured ostavivši gradonačelnika da razmišlja, ukoliko je uopće sposoban razmišljati, što ta njegova primjedba znači. Sjeo je za pisači stol i napisao pisma na adrese koje je pročitao na poštarnici raspisanoj za Maxwellom Dicksonom. Zatim je otišao u drugu prostoriju da pogleda zatvorenika. Maxwellu nije rekao da je napisao pisma.

— Kakva je to strka vani? — upita Maxwell.

— Gori Overman...

— Gori?! Je li moguće?! Overman?! — preneraženo će Maxwell.

— Da... Overman se nalazi ispod najvišeg vrha velikoga planinskog spleta, zar ne?! Tako si mi barem rekao. Tamo se diže silni dim, i to ne samo dim od drva već i dim od petroleja, Max...

Dickson ga je pažljivo slušao.

— Svi smo oduvijek pazili na taj petrolej. Imali smo čak i spremište vode ukoliko bi se što dogodilo. Do vraga! — ljutito će Maxwell.

— Nije mi baš žao — tiho će Walt. — Nikad me nije radovao pomisao na to da tamo na sjeveru postoji mjesto gdje razbojnici žive sigurno i mirno — nastavi Walt susrevši se s bijesnim Maxwellovim pogledom. — To je mjesto bilo predobar zakon za sve te razbojnice i propalice... Da se Tom uspio domoći Overmana, i on bi se našao na sigurnome... Ubio je ženu, a ipak biste ga zaštitili...

Zadovoljan sam što će to mjesto konačno biti zbrisano sa zemlje! Već je bilo krajnje vrijeme da se nešto poduzme!

— Dakako da si zadovoljan!

— bijesno će Maxwell. — Nešto ću ti reći, šerife! Jedina razlika između tebe i mene, mene i ovih ljudi koji ovdje žive jest u tome što ste vi već od malih nogu imali sve što ste željeli i sve što vam je bilo potrebno! S nama se život uvijek poigravao! Nikad nam nije bilo lako!

Walt se okrene i bez riječi htjede izaći i ostaviti Maxwella samoga.

— Vidjet ćeš, šerife, ukoliko Overman zaista gori, svi će se ti ljudi morati negdje skloniti! Vidjet ćeš! Budi oprezan, šerife!

Walt uđe u ured, uzme šalicu kave i pripali cigaretu. Znao je da se može dogoditi da se razbojnici, kad ostanu bez svoga grada, razbježe po okolici. Bilo je to pravo osinje gnijezdo, koje je sada prijetilo da ugrozi Milton i okolicu. Razmišljao je o svemu tome. Znao je da će neki od njih otići dalje na sjever, ali zacijelo ne svi. Na sjever se moglo samo strmim stijenama. Silazak prema jugu bio je mnogo bezopasniji. Nadao se da će svi ti ljudi ipak biti možda dovoljno razumni da izbjegnu grad kao što je Milton. Pio je kavu i nadao se da će sve ipak biti u redu...

XV

Dvojica rančera stajala su pred radionicom ormi kad je pokraj njih prošao Walt noseći pisma na poštu. Ugledavši Bronsona i Haggarda, Walt se nečega dosjeti. Predao je pisma i vratio se dvojici pred radionicom.

– Vidite li onaj dim iznad planina? – upita ih Walt.

– Da. To je naselje razbojnika. Tako barem svi pričaju u gradu i okolici...

– Siguran sam da je to zaista jedno takvo naselje – reče Walt.

– Šerife, je li istina da si uhvatio i doveo u grad nekoga drugog razbojnika a ne onog koji je ubio Jakea Sundayja?! – upita jedan od dvojice rančera.

– Doveo sam brata čovjeka koji je ubio Jakea – zlovoljno će Walt.

– Zašto njega?

– Čovjek koji je ubio Jakea pokušavao je pronaći u planinama svoga brata – reče Walt.

– Uhvatio sam ga, ali ga je konj kojeg je prethodno ukrado Nedu Allenu zbacio iz sedla. Uhvatio sam i njegova brata... Čovjek koji se ozlijedio padajući s konja umro je...

– Umro je onaj koji je ubio Jakea? – upita Bronson.

– Da... zato mi je i ostao samo onaj drugi.

– Sve je to prokleta zamršeno, šerife... – mrmljao je Haggard. – Bilo kako bilo, ipak si jednoga uhvatio i mi smo ti svi zahvalni.

Obojica su uporno gledali Walta. Prvi trenutak nije shvatio što taj pogled znači, ali se ubrzo domislio što ti ljudi smjeraju.

– Ljudi, ako se samo približite zatvoru – polagano će Walt – imat ćete posla sa mnom! Nitko se neće moći približiti mojem zatvoreniku!

– Niti ako takav čovjek zaslužuje da bude linčovan?!

– Ni u tom slučaju! – pro-

dorno ih pogledavši procijedi Walt.

– Dobro – reče Haggard i izvadiвши džepni nožić počeo čistiti nokte. – Šerife, moram ti nešto povjerljivo reći... Ima nas priličan broj dobro naoružanih.

– Namjeravate objesiti brata Jakeova ubojice – reče Walt kad su Bronson i Haggard htjeli otići. – Mislite da ćete time srediti račune?! Ljudi, pokazat ću vam da ste na pogrešnom putu! Razbojničko gnijezdo gori i ti će ljudi ubrzo sići u nizinu... Raspršit će se u raznim smjerovima, a neki će možda čak pokušati doći do Milltona i vaših posjeda... Trebat će im novac, konji i štošta drugo. Doći će ovamo i pokušat će domoći se svega što im je potrebno. Ubijat će i krasti, a vi ćete, znači, tratiti vrijeme u gradu želeći objesiti brata čovjeka koji je trebalo da visi ovdje...?! Je li to moguće?!

Walt se sada možda morao okrenuti i otići, ali je stajao i gledao ljude pred sobom. Htio je sve te ljude željne osvete navesti da sami od sebe shvate da moraju nešto poduzeti protiv razbojnika koji će vjerojatno doći sve do Milltona. Nije riječ o tome da on ne bi želio sastaviti skupinu ljudi koja bi čuvala grad i okolicu, htio je samo da ti ljudi sve to obave sami na svoj način...

Rančerski se zakon umnogome nije podudarao s pisanim zakonom, ali u načinu kažnjavanja bio je drastično različit. Walt Harney se oduvijek u mnogočemu nije slagao s pisanim zakonom i često bi rado prepustio rančerima da postupaju po svojim pravilima. Ljudi zakona tvrdili su da se linčova-

njem često ubija ili vješa pogrešan čovjek, ali rančeri su svojim zakonom osudili mnogo manje pogrešnih ljudi nego oni koji su zastupali pisani zakon. Rančeri su pravdu krojili na hladan i nepristran način: oko za oko, zub za zub...

Haggard nepovjerljivo pogleda Walta.

— Šerife, očekujete od nas da ljude koje uhvatimo predamo vama?!

— Gospodine Haggarde, jasno mi je da ih nećete moći samo tako uhvatiti — reče Walt izbjegavši izravan odgovor. — Takvi se ljudi ne susreću baš svaki dan, zar ne?!

— Znači, ne želite ni njihova mrtva tijela? — upita Bronson.

Walt je bio u iskušenju da im predloži da tijela ipak unesu u grad kad se smrači i da ih postave pred dućan Abea Dunphyja, ali je odustao.

— To prepuštam vama — reče umjesto toga. — Ukoliko imate dokaze da su oni prvi pucali i da ste ih morali ubiti u samoobrani, i ako mislite da za neke od njih možete dobiti raspisanu nagradu, donesite ih.

— Nikad u životu nisam želio takav novac — mrmljao je Haggard.

Bronson je potvrdio kimanjem glave.

— Ljudi... — reče Walt.

— Jakeu bi se ovako nešto svidjelo — prekine ga Bronson.

— Da — potvrdi Haggard.

Obojica su se uputila prema konjima, a Walt je bio zadovoljan. Bio je uvjeren da Haggard i Bronson neće gubiti vrijeme i da će ubrzo proširiti vijesti kako će uskoro iz planina stići

razbojnici izgorjeloga grada i napasti Millton.

Walt je ušao u restoran. Uzeo je hranu za Maxwella i piće za sebe. Vratio se u ured i odnio zatvoreniku jelo.

— Govorka se o linčovanju... — reče pogledavši ispod oka Maxwella.

— U vezi sa mnom? — upita Maxwell. — Što sam vam ja učinio?!

— Govorka se samo tako... Ne mora značiti da si za nešto posebno kriv... Tvoj je brat ubio vrlo omiljenog čovjeka u ovom gradu, Maxwellle.

— Nije bio baš osobito ljubazan sa mnom niti sam ga ja simpatizirao? A ti zacijelo hođaš okolo i pričaš kako sam ja brat onoga tko je ubio tu hulju! — ljutito će Maxwell Dickson i udari pesnicom o zid.

— Ne. Nisam to ni spomenuo. Jedino sam rančerima rekao, zapravo predložio, da bi bilo mogo razumnije da čuvaju svoja imanja i kuće nego da se bave mišlju o linčovanju...

Dok je Maxwell jeo, Walt je neko vrijeme bio uza nj, očekujući da će mu zatvorenik još nešto reći. On je, međutim, i dalje šutio, pa Walt izađe iz zatvora i uputi se do staje da vidi je li Ned odveo njegova konja na potkivanje. Zatekao je Nedu Alena kako sjedi na klupi pred stajom i zamišljeno gleda pred sebe.

— Smith će potkovati tvoga konja što brže može. Ima mnogo posla — reče Ned ugledavši Walta. — Želiš li ponovo napustiti grad? Treba ti možda konj?

— Gdje je Purdy? — upita Walt i sjedne kraj Neda.

— Napustio me danas rano u zoru! Što kažeš na to? Nakon toliko godina što je radio za mene i što smo surađivali gotovo kao ortaci, došao je jučer kasno uvečer k meni, zahtijevajući da ga isplatim i nikako ga nisam mogao nagovoriti da odustane od svog nauma — razočarano će Ned.

— Dobro se razumio u svoj posao, Nede. Nikad nije zapao u neprilike.

Waltu je bilo jasno da je Leo Purdy, ugledavši ga sa čovjekom iz Overmana, posumnjao da je Walt saznao sve o njemu. Preplašio se i htio po svaku cijenu napustiti grad. Waltu je to bilo više-manje svejedno. Inače bi ga mogao optužiti samo za saučesništvo, a to nije bila neka osobita optužba. Uostalom, ljude kao što je Purdy Walt nije smatrao zločincima. Izazivali su mnoge neprilike, ali nisu bili zapravo ljudi izvan zakona.

— Osjećaš li se bolje? — upita Ned.

— Kako to misliš? — gotovo ljutito odvrati Walt. — Pa nisam ni bio bolestan.

— Ne... Ali prošle noći bio si vrlo neugodan.

— Što si učinio sa svojim čistokrvnim doratom? — upita Walt umjesto odgovora.

— S njim... oh... prodao sam ga još prošle noći.

— Prošle noći?!

— Da... prošle noći... Purdy nikad nije imao vlastitog konja. Prije odlaska htio je da mu dam jednoga i ja sam...

— Znači, njemu si prodao dorata?!

— Da... A što si mislio da ću učiniti s tom životinjom?! Kad konj jednom dođe na tako loš glas, moraš ga zadržati za sebe jer ga nitko više ne želi kupiti. Nisam htio da ostane u mene, a Purdy o tome nije ništa znao... Prepustio sam mu ga uz pola cijene... za deset dolara, a taj konj vrijedi sigurno više. Uvjeravam te da sam ga mogao...

— Nije vrijedio više od dva centa, i ti to vrlo dobro znaš — prekine ga Walt smijući se.

— Nisam učinio ništa protuzakonito. Uostalom, životinja je bila mirna... Pošto sam mu prodao moga dorata, otišao sam u staju. Purdy je upravo osedljavao konja i stavio ispod sedla pokrivač koji je cijelo vrijeme ležao kraj usijane peći. Konj je bio miran i Purdy je odjahao ne znajući da...

— Prokleta varalico! — poviče Walt. Peć je bila vruća?! Hoćeš reći da su pokrivači bili ugrijani, zar ne?! Varalico! — ponovi Walt.

— Zašto mi neprestano nešto zamjeraš? — upita uvrijeđeno Ned. — Ja sam starac koji nastoji dobro živjeti. Nikoga ne pljačkam niti ikome činim išta nažao, a ti mi neprestano nešto predbacuješ!

— Ništa ti ja ne predbacujem — reče Walt smiješeći se. — Došao sam do tvoje staje želeći sastati Lea Purdyja, a pošto je otišao, upozorit ću te isto kao što sam upozorio rančere. Overman je spaljen! To si mogao i sâm vidjeti. A to znači da će razbojnici toga zloglasnog gni jezda sići sa planina i bit će im potrebni novi konji. Razumiješ li o čemu je riječ?!

— Zaboga! — poviče Ned.

Nije se prisjetio da bi razbojnici zaista mogli doći u Millton i ukrasti mu konje.

— Imam na južnom ranču še-snaest konja! — zastenje Ned.

Skoči i požuri u staju da pozove svoga drugog pomoćnika. Očito je noćni pomoćnik ostao raditi i danju, jer je netko morao zamijeniti Purdyja.

— Reg! Dodi ovamo! — poviče očajno Allen. — Osedlaj nam dva konja! Razbojnici će napasti ranč južno od Milltona! Moramo konje dovesti ovamo! Reg! Sidi! Znam da si gore i da ljenčariš! Smjesta silazi!

Walt je krenuo prema svome uredu. U daljini je vidio Abea Dunphyja. Gradonačelnik je upravo prilazio šerifskom uredu. Stigavši pred vrata svoga šerifskog ureda, Walt ga pričekao. Otvori vrata i okrene se prema Dunphyju. Ovaj je djelovao uzrujano i nije se smiješio kao inače. Vidjelo se da je zabrinut.

— Upravo sam čuo da su rančeri obaviješteni da ćemo biti napadnuti. Čuo sam da će s planina doći razbojnici i napasti Millton.

Walt nije ništa odgovorio. Bilo je nemoguće da rančeri sve to već znaju. On je dvojicu od njih upozorio tek prije pola sata. Govorkanja se uvijek šire sama od sebe... Vjerojatno su Bronson i Haggard nekome rekli zašto napuštaju grad i vijest se već uveličana razglasila ulicama Milltona. Svatko je nešto nadodao...

— Šerife, stiže mi pošiljka robe s juga! — uznemireno će Dunphy. — U Stanhopeu sam naručio robu koje mi je ovdje

ponestalo... Pošiljka je sada na pola puta kroz planine!

— Što namjeravaš poduzeti, Abe?! — upita Walt ravnodušno.

— Ja?! Što ja namjeravam poduzeti?! Walte, grad tebe plaća da... — izvan sebe od bijesa počeo gradonačelnik i vlasnik dućana.

— Molim?! Stani, Abe! — prekine ga Walt. — Ja štitim grad i okolicu... Upravo sada je grad u opasnosti. Rančevi u okolici isto su tako u opasnosti, ali tamo se, na sreću, nalaze vrlo dobro naoružani kauboji. U ovome trenutku nitko nema vremena razmišljati o tvojoj pošiljci! Shvaćaš li me?! Bilo bi najbolje da uzmeš revolver i pušku i odjašeš u susret tvojim kolima, ukoliko je to potrebno... Ne vjerujem da bi razbojnici napali kola puna stvari koje za njih nemaju nikakve koristi. Bale platna, prostirače i šarke za sada zbilja ne trebaju...

— Ne namjeravaš poći samnom?! — očajno će Dunphy.

— Ne. Moram odlučiti između tebe ili grada, a za mene je grad za sada mnogo važniji. Abe, drugi put kad budete u savjetu raspravljali trebamo li pomoćnika šerifa ili ne, savjetujem ti da glasaš za to da mi se dodijeli pomoćnik... Da sada imam pomoćnika, on bi mogao otići s tobom.

Abe Dunphy je pogledao šerifa i zatim šutke napustio njegov ured. Otišao je do poštanske postaje ne bi li pronašao ljude koji bi htjeli poći s njime.

XVI

Bruce Frisby sastao je Walta u gradu. Sunce je upravo bilo u

zenitu. Do maloprije okopavao je svoj povrtnjak i još je bio u radnom odijelu.

— Radio sam na zemlji — reče Frisby.

— Vidim — nasmiješi se Walt. — Danas se bolje osjećam nego kad smo se sreli jučer navečer.

— Na tvome mjestu ne bih bio baš umiren, šerife — oklijevajući će Frisby. — Čuo sam da će razbojnici u idućih četrdeset i osam sati napasti Millton.

— Je li to Abe rekao? — ironično će Walt.

— Ne... Njegov pomoćnik.

— To sam i mislio, Bruce. Sumnjam da ćemo biti napadnuti. Ukoliko naoružani rančeri budu budno, pazili na grad, nema opasnosti da nas itko napadne. Čuo sam već ta govorkanja, ali rastumačio sam ljudima u čemu je stvar. Nema bojazni...

— Prošle sam večeri razgovarao s Meksikancem po imenu Fulgencio Delgado. Zahtijevao je od mene da potvrdim neke stvari koje je u gradu čuo...

— Koje stvari?! Zar misli da sam lagao? — upita Walt.

— Da... Uvjerio sam ga i vidio kako je rano ujutro napustio grad. Premda čovjek ima pravo, teško je izbjeći razna pitanja kad su pojedine stvari nejasne... Znaš, Walt, nije to...

— Znam — prekine ga Walt.

— To se uvijek događa ljudima kao što sam ja. Zavidam onima koji uspiju izbjeći nepravilike.

Uto se u njihovoj blizini zaustavila poštanska kočija, iz koje je izašlo troje ljudi.

— Walte, okreni se! Pogledaj — reče Frisby. — Nikad ne uspijevam na prvi pogled ocijeniti

da li je netko razbojnik ili predstavnik zakona.

— Zašto?!

— Zato što je u obojice prijeteci izraz lica.

Walt se bez riječi okrene. Trojica što su izašla zaista su djelovala ozbiljno. Dok su prelazili cestu, Walt spazi da su naoružani. Bruce je imao pravo. Zaista su mogli biti razbojnici i šerifi. Ni Walt nije mogao odmah ocijeniti tko su. Da su razbojnici, zaista bi značilo da su brzi. U tom slučaju morali su zaista brzo napustiti Overman i dostići kočiju što dolazi sa sjevera kako bi već sada stigli u Millton.

Walt krene prema poštanskoj postaji. Čim su putnici napustili kočiju, kočijaš je sišao sa svojeg sjedala i pobrinuo se za konje.

Dvojica došljaka stajala su pokraj ceste i gledala prema zatvorenom salunu. Treći je stajao postrani i Walt mu pride. Stranac bijaše visok, sijedih zalisaka i otmjena izgleda. Hladno je pogledao Waltovu šerifsku značku a zatim odmjerio samog Walta.

— Dobar dan, šerife — reče stranac pogladivši brkove.

— Dobro došli u Millton. Salun ne radi, ali možete otići u igračnicu ili salu za biljar — reče Walt.

— Gdje možemo odsjesti? — upita stranac.

— Dolje, na istoj strani ceste — reče Walt pokazujući rukom prema hotelu. — Sobe nisu osobite, ali mogu vam ih ipak preporučiti. Hrana nije baš najbolja. Prije večere dobijete dvije čaše limunade kako biste izgubili apetit... Predlažem vam da jedete u restoranu ovdje u blizi-

ni — reče pokazujući restoran.

Walt nije mogao vidjeti smiješi li se stranac ili ne. Uvukao je ruku u džep i izvadio metalnu pločicu na kojoj je bilo utisnuto: savezni šerif. Iznad toga stajalo je: Denver, Colorado.

— Bates — reče čovjek pruživši Waltu ruku.

Nije smatrao potrebnim da predstavi svoja dva pratioca, koji su i dalje začudeno gledali salun. Nisu mogli shvatiti kako to da salun ne radi.

— Dolazimo iz Ratona — reče šerif Bates. — U ovom okrugu postoji naselje razbojnika. Imamo nalog uništiti to naselje. Znete li nešto o tom gradu?!

— Taj je grad izgorio — mirno će Walt. — Uostalom, ako odjašete malo izvan grada, možete vidjeti kako se sa zgarišta diže dim.

— Kad je izgorio? — s nepovjerenjem upita šerif Bates.

— Mislim da je jučer zapaljen, ali dim se vidio tek jutros.

— Sumnjate li u koga? Pretpostavljate li možda tko ga je mogao zapaliti? — upita savezni šerif.

— Ukoliko krenete izvan grada, zacijelo ćete sastati neke od razbojnika i možda vam netko od njih ispriča kako se sve to dogodilo... Ja sam bio ovdje u gradu kad smo ugledali dim — smiješeći se reče Walt i podrugljivo pogleda saveznog šerifa.

Ovaj ga je gledao ispod oka. Čini se da je već stvorio mišljenje o tom provincijskom šerifu.

— Ponekad nije potrebno mnogo vremena — promrmlja savezni šerif.

— Oprostite, biste li mi rastumačili što time mislite — reče Walt.

Savezni šerif nije se obazreo na Waltovo pitanje već je pozvao svoja dva pratioca.

— Gdje se mogu unajmiti konji? — upita pogledavši prezirno Walta.

Walt mu pokaže dio grada u kojem se nalazila Allenova staja.

— Želite li razgovarati s mojim zatvorenikom? — upita Walt.

— Ne — odgovori savezni šerif. — Čovjek koga ti možeš uhvatiti za nas zacijelo nije zanimljiv. Dodite, momci! — obrati se dvojici koja su stajala u njegovoj blizini.

Walt ih je gledao kako odlaze i razmišljao što bi bilo da Ned nije prodao dorata i da jedan od ove trojice izabere baš toga konja...

— Walte, tko su ovi ljudi? — upita Abe Dunphy izašavši iz dućana.

— Savezni šerifi — mrzovoljno će Walt. — Požuriš li, moći ćeš ih dostići prije nego što unajme konje i upute se prema planinama.

— Prema planinama? — začudeno će Dunphy. — Na sjever? Nije moguće!

— Da. Progone ljude iz Overmana, ali ako krenu glavnom cestom, mogli bi putem naići na tvoja kola i...

Abe potrči što je brže mogao. Walt nije mogao vidjeti da li ih je stigao. Vratio se pred šerifski ured, sjeo na klupu ispred kuće i pripalio cigaretu prije nego što je ponovo ugledao kako se Abe vraća. Ispružio je noge, udobno se smjestio i čekao.

— Pisat ću našim predstavnicima u Kongresu — ljutito i zabrinuto će Abe Dunphy. — Wal-

te, ovaj je šerif jedan od najneugodnijih i najbezobraznijih predstavnika zakona koga sam ikada upoznao.

— Neugodan? Zašto? — nedužno će Walt.

— Oni progone ljude, kažu. Poslani su ovamo da bi progonili razbojнике i ono što sam ih zamolio za njih je uvreda. Zamolili su me za više poštovanja!

— Ljutito će i razočarano Dunphy.

— Što si im odgovorio?

— Dok si razgovarao s njima, jesi li spazio da onaj glavni ima raskopčani kaput?! Dok sam ja govorio s tim čovjekom, kaput mu je bio raskopčan i Ned i ja smo vidjeli koliko je naoružan! Na dršku revolvera zamijetili smo sedam ureza, Walt! Znaš li što to znači? Sredio je već sedmoricu! Pitaš me što sam ja rekao? Ništa nisam rekao, do vra- ga! A što bih rekao?!

— I ja bih vjerojatno šutio... Nisi mogao skupiti momke koji bi otišli s tobom u susret kočiji?

— Kako si znao da sam uopće pokušao?

— Nisam znao, ali poznavaju-ći tebe... Nisi nikoga unajmio?!

— Nitko neće nakon svega ovoga odjahati u planine. Previše se priča o razbojnicima koji su se razbježali po planinama. Ne... nikoga nisam unajmio.

U daljini su ugledali zelena kola, u koja su bile upregnute četiri mazge.

— Evo mojih kola! — radosno će Dunphy. — Pogledaj, Walte, to su moja kola! Uspjeli su usprkos svim tim prokletim razbojnicima! — vikao je Dunphy i potrčao u susret svojoj pošiljci.

Iz Nedove staje izašla su tri jahača i krenula glavnom ce-

stom prema sjeveru. Prolazili su kraj šerifa ne obazrevši se na nj. Šerif Bates sjedio je uspravno, gledajući pred sebe. Prošavši kraj Walta, Bates podigne lijevu ruku i nasmiješi se. Walt baci opušak na cestu, kimne glavom, digne se i krene u restoran.

XVII

Odmah po dolasku kočije s Dunphyjevom robom došao je Cotton Redford u restoran i potražio šerifa Walta. Taj je čovjek radio za Haggarda, rančera čiji su ljudi pronašli skupinu jahača koja je sa sjevera tjerala stado konja. Haggard je čekao da stranci dođu do ravnice i tada zapovijedio svojim ljudima da ih napadnu. Stranci su se razbježali, a Haggardu su ostali konji, i to njih petnaestak, koje je zadržao na svome ranču. Poslao je Redforda da pita šerifa može li te konje smjestiti u gradskom koralu.

— Jeste li prepoznali neki žig na konjima? — upita Walt.

— Haggard je gledao čak i u knjigu sa žigovima, ali nigdje nije mogao pronaći takav žig. Nitko od nas nikad dosad nije vidio takav znak — odgovori Redford.

— U redu. Dovedite ih u grad. Smjestit ćemo ih već nekako. Jeste li se mogli približiti ljudima koji su tjerovali te konje?

— Nismo. Pokušali smo, ali momci su se odmah povukli, i to tako brzo da ih nismo mogli sustići. Vjerujem da su to bili razbojnici... Gospodin Haggard nam je naredio da drugi put pucamo na njih — reče Redford. — Bronsonovi ljudi zajedno s ljudima gospodina Craw-

forda nadgledavaju podnožje obližnjih planina... Uvjeravam vas, šerife, ukoliko bi ti razbojnici htjeli proći ovuda, morali bi biti nevidljivi ili bi morali letjeti... Bronson i njegovi ljudi slijedili su trojicu od njih. Krenuli su prema sjeveru i...

— Jesu li ih uhvatili? — prekine ga Walt.

— Nisu. Pobjegli su... Stari je Bronson jahao za njima, ali...

— Je li došlo do pucnjave? — prekine ga ponovo Walt.

— Da. Čulo se nadaleko kako pucaju. Trojica su razbojnika nestala i posljednje što su Bronson i njegovi momci vidjeli bila su tri jahača koja su krenula za razbojnicima.

Walt se dignuo, ostavio na stolu novac i izašao iz restorana zajedno s Cottonom Redfordom. Pomisli kako nema mnogo smisla da tom čovjeku tumači da su trojica koja su slijedila razbojnike bila savezni šerifi. Walt je pretpostavljao da se savezni šerif Bates i njegovi drugovi neće vratiti u Millton prije noći, kad budu mogli nezamijećeno ući u grad.

— Predat ću vašu poruku gospodinu Haggardu — reče Redford. — Dovest ćemo konje u Millton. Zna li, šerife, da ovdje nitko neće dobro primiti momke iz Overmana?! Ti će ljudi imati s nama mnogo neprilika! — reče kopajući vrhom čizme po prašini. — Za nas,iskusne kauboje, pravi je užitak progoniti takve momke.

— Reći ću Nedu Allenu neka ostavi otvoren koral — reče Walt. — Još nešto... poruči tvoje gazdi neka on i gospodin Bronson pripaze na koga puca-

ju... Mogli bi se možda zabuniti i...

— Sigurno — prekine ga Redford i zviždučući krene prema svojem konju.

Putem na ranč Redford će zaboraviti što mu je Walt savjetovao. Walt je to znao i razmišljao o tome kako se savezni šerif uvalio u nepriliku uputivši se u planine. Sastat će ili razjarene kauboje ili pak razbojnike iz Overmana. Ukoliko sastanu kauboje, vjerojatno će ostati živi. Ti bi ljudi zacijelo pucali u zrak kako bi zaplašili konje, a razbojnici bi pucali iz zasjede, i to ravno u njih.

Razmišljajući o svemu tome, ušao je u ured i pristavio vodu za svježu kavu. Htio je nečim ponuditi bijesne savezne šerife kad se vrate u grad. Znao je da će, ako nađu na kauboje, optužiti rančere cijelog područja Milltona, a možda i Millton, šerifa i sve građane. Ako ih kauboje zaista napadnu, Walt im neće moći zamjeriti što su bijesni. Nije lako kad te progoni skupina razjarenih kauboja...

Walt se ponovo pobrine za svog zatvorenika i donese mu večeru.

— Razmišljao sam i povisujem svoju ponudu na četiri tisuće dolara — polagano će Maxwell Dickson. — Šerife, možeš li uopće zamisliti koliko je to novaca?!

— Znam... mogu zamisliti...

— Jesi li zainteresiran?! Otvori vrata ovoga prokletog zatvora, pogledaj na drugu stranu i postat ćeš ubrzo bogat!

— Kad bi mi ponudio i mnogo više, ne bih bio zadovoljan.

— Hulja si, znaš li to?!

– Ne znam i mislim da nemaš pravo. Znaš li igrati šah?
– upita Walt.

– Dakako. A tko ne zna?

– Dobro. Čini mi se, naime, da će prije nego što se šerifi vrate po tebe proći cijela noć i zato moramo nekako skratiti vrijeme.

– Huljo! – poviče Maxwell dok je Walt odlazio u ured.

Dok je potpirivao vatru u peći, ušao je Abe Dunphy.

– Došao sam ti reći da više ne želim vidjeti čovjeka koji je ubio Jakea...

– Znam koga misliš... želiš li kave?

– Ne, hvala – reče Dunphy vidjevši prljavi stari lonac za kavu.

Walt je bio samac i nije ga smetalo što njegov lonac za kavu nije bio mjesecima očišćen. Dunphy je, za razliku od Walta, bio naučen na čistoću i urednost. Walt natoči šalicu kave i sjedne za pisaći stol.

– Dobro što si promijenio želju. Već sam ti ionako rekao da ne namjeravam otići u planine i dopremiti ovamo to mrtvo tijelo kako bi mi ti vjerovao.

– Mrtav je... zaista je mrtav... – reče Dunphy. – Moj je vozač susreo nekolicinu ljudi koji su se skrivali u tom području. Nisu mu rekli da dolaze iz predjela Overmana, ali on je to naslutio. Jedan od njih mu je rekao da su vidjeli kako gori Overman i da će izgorjeti do temelja, a da su grad zapalili In-

dijanci. Jedan od crvenokožaca im je rekao neka pobjegnu dok još mogu ili će ih ubiti kao što su ubili čovjeka koga su zakopali i čiji je revolver u njegovoj ruci. Pokazao im je revolver i ljudi su u dršku vidjeli urezane inicijale T. D., Tom Dickson, znači.

– Razumijem. Hoćeš li ipak malo kave?

– Ne, hvala. Kod kuće me čeka večera. Još nešto su ti ljudi rekli mojem vozaču. Rekli su mu da se većina ljudi iz Overmana ne želi spustiti u Millton. Čuli su da je zakon u Milltonu i okolici opasan i zao... Taj zakon, to si ti, šerife! – reče Dunphy izlazeći iz ureda.

Walt je polagano ispio kavu i zatim odložio šalicu. Mnogo toga u ovom slučaju nije prošlo dobro za njega. Ned je prodao dorata prije nego što su savezni šerifi stigli u grad...

– Max, hoćeš li šalicu kave?

– upita ušavši u zatvor.

– Tko ju je skuhao?

– Glupane, a što misliš, tko ju je mogao skuhati?

– Razumijem... Ne, ne želim. Hvala. Ponudi je radije iznajmljivaču konja što ljudima prodaje konje koji ih poslije ubiju. Osim toga, taj čovjek misli da je sve to samo šala.

Walt zatvori vrata zatvora i izađe na cestu. Pušio je i promatrao zalaz sunca. Sve je, znači, prošlo osim što će se još noćas vratiti savezni šerifi čija je vlast veća od njegove. Znao je i predosjećao sve što će mu reći... Ali će i on njima reći štošta!

Gledao je stranca kako otvara vrata Jakeova saluna. Stranac je bio toliko nalik na Jakea da je Walt bio uvjeren da ima na to pravo. To će, znači, biti kraj svih ovih neugodnosti... Jakeov salon ponovo će proraditi i bit će otvoren kao što je bio otvo-

ren i dan prije nego što je ubijen Jake... Sve je završilo. Smrt, palež, očajanje, sve je to prošlo...

— Do vraga! — promrmlja Walt Harney i krene prema salonu.

KRAJ

Richard Wormser

LOVAC

Put je prolazio travnatim predjelima, gdje nije bilo šuma, i zato je bio prilično prohodan. Obitelji su u skupinama putovala kolima. Odstojanje između kola nije bilo veliko, tek koliko im je to dopuštala visoka trava i prašina. Bilo je tu i skupina jahača samotnjaka bez obitelji; oni su se kretali znatno brže od kola i svaku su skupinu prestizali. Svi su oni kretali prema predjelima Colorada i Nevade.

Nije to bila neprijateljski raspoređena zemlja. Svi su bili vedri i raspoloženi. Ljudi iz kola klicanjem su pozdravljali jahače koji su ih prestizali. Ako se u nekim obiteljskim kolima zatekla iole pristala djevojka, poneki bi se jahač zaustavio i popričao malo s njima. Ponekad bi čak zamijenio netom ulovljenu divljač za domaći kruh i kolače koje su ispekle žene u logoru.

Jedan je čovjek jahao sam. Svaki pokušaj putnika u kolima da ga pozdrave zastao bi im na

usnama još neizgovoren.

Iako mršav, nije bio ružan. Bio je visok, tridesetih godina. Konj mu je bio čistokrvni ždrijebac iz Kentuckyja. Sedlo na konju bilo je staro ali dobro postavljeno. Na jahačevu crnom šeširu nije bilo rupa, a ni na jakni od jelenje kože i hlačama od grubog domaćeg platna.

Možda je prijateljski naklonjene ljude odvrćalo od njega oružje koje je prvo upadalo u oči. Uz lijevu nogu bila mu je smještena puška čija je cijev bila utaknuta u navlaku. Uz desnu nogu smjestio je dvocijevku.

Nije imao revolver zataknut o pojas, što vrlo često običavaju revolveraši. No taj dugonja iz Kentuckyja (morao bi biti iz Kentuckyja sudeći po obliku sedla i pasmini konja) nije bio loš čovjek. Nije zasigurno bio ni kockar, jer oni su mnogo bolje odjeveni.

Pronicljivi ljudi, a nije ih bilo baš napretek ovdje na Zapadu,

po svoj bi prilici zaključili da mu se ljudi ne obraćaju zbog njegovih očiju i sjene koja mu leži na licu. I još nešto: čovjeku njegove dobi bore su na licu obično jasno ucrtane, a taj ih čovjek nije imao. Ni traga od bora.

Zvao se Loyd Craike.

Napustio je utrti put tamo gdje rijeka Arkansas skreće prema jugu. Prešao je rijeku i uputio se pravcem kojim rijetko tko ide. Jugozapadni put koji je upravo napustio bio je zanimljiv obiteljima u karavanama zadojenim pričama o Oregonu, Idahou i istočnom Koloradu. Ali kopačima taj put nije bio zanimljiv. Na području Teksasa nikad nitko nije nabasao na zlato. Osim toga, širile su se glasine da su zemlju zaposjeli vlasnici rančeva koji su mrko gledali na doseljenike.

Iako se uputio dijelom kojim rijetko tko prolazi, Loyd Craike opazi tragove nekih kola i konja. Možda su ovuda prošli neki trgovci. Uostalom, to ga se nije previše ticalo. Staza poput ove, kojom rijetko tko prolazi, pruža mu priliku da lakše nešto uhvati.

Bilo je podne kad je skrenuo opret prema jugozapadu. Sad je već bilo pet poslije podne, ili otprilike toliko. Siđe sa staze, skinu sedlo s konja, spusti ga na tlo i u nj nasipa žito. Kad je konj pojeo i posljednje zrno, priveže ga o žbun i izvadi pušku iz nalake.

Bila je to suha zemlja. Nije običavao zastajati uz vodu, ali prije pola sata, kad je prolazio Rattlesnake Creekom, zaustavio se da bi napojio konja. Za sebe je napunio dvije čuture.

Sad otvori jednu i ispere usta. Podigne pušku i pažljivo pregleda obje cijevi. Lijeva je cijev bila u redu, ali je zato na desnoj opazio prašinu. Uzme meku krpu za čišćenje puške i stane laštiti desnu cijev. Potom pođe prema grmu.

Hodao je bešumno, iako je tlo bilo prekriveno suhim grmljem. Zapravo, on nije čuo kako mu pod čizmama pucketaju grančice. Loyd Craike osluškivao je nešto drugo.

Stotinjak metara od mjesta gdje je stajao čuo je kako se oglašavaju prepelice. Uputio se oprezno u tom smjeru, a onda zastane i dignu pušku.

Opazi nekoliko ovećih prepelica. Ne pomaknuvši se više ni koraka, nasloni pušku o rame. Spusti glavu, nanišani i stane čekati.

Ta dvocijevka mogla je pogoditi predmet udaljen pedeset ili više metara a u promjeru od samo pedesetak centimetara. Strpljivo je čekao. A onda iznenada opali. Zadovoljno ustanovi da je pogodio cilj. Bila su to četiri uzastopna pucnja.

Četiri prepelice, lamatajući krilima, padale su prema tlu dok je ostatak jata grakćući uzletio i vinuo se uvis.

Loyd Craike nije više morao pažljivo hodati. Uputi se prema svom plijenu. Bio je to dobar potez, pomisli gundajući. Sve četiri prepelice bile su bez glava. Teško da im je sačma zalutala u tijelo, što bi moglo naškoditi čovjekovim zubima.

Dvije za večeru, jedna za doručak. Četvrtu baci. Otvori magazin na puški, izvadi preostali nepotrošeni metak i spusti ga u

jedan džep, a čahure u drugi. Poslije će ih ponovo napuniti barutom i sačmom. Zasad je dosta lova. Spusti pušku i uputi se prema grmlju gdje mu je bio privezan konj.

* * *

Slijedeći dan, još se krećući prema sjeverozapadu opazi pred sobom prašinu. Pritegne uzde i prisili konja da korača lisičjim hodom, dovoljno opreznim za tu pjeskovitu zemlju. Loyd Craike jahao je sada ispruženih nogu i glave istegnute koliko mu je to dopuštala visina.

Kad je začuo štopot kotača, odahne, isto kao sinoć nakon što je večerao. Poput mnogih usamljenih jahača, i on je ponekad prozborio pokoju riječ upućenu konju. Sada mu reče: »Indijanci se ne voze kolima«, a crvenkasta glava kimne kao da odobrava tu tvrdnju.

Kad se približio kolima, isprva mu se učinilo kao da zapreaga ide sama. Bio je to dovoljan razlog da se odmakne s puta i zaobiđe pješčano brdašce iza kojega je mogao promatrati kako se približavaju kola a da ga pri tom nitko ne opazi.

Tek kad su se kola sasvim približila, opazi da na njima sjedi dječak kojem nije moglo biti više od sedam ili osam godina. Naslonjen na sjedalo, grčevito je držao uzde. Klapast smeđ šešir na dječakovoj glavi gotovo da mu je pokrio i uši.

Loyd Craike izjaše iza brdašca i prozbori:

— Zdravo!

Dječak poskoči. Naglo otpusti uzde i dohvati revolver koji je bio iza njega. Uradio je to goto-

vo u trenu, dok je Loyd izgovorio jednu jedinu riječ.

Loyd Craike reče:

— Bolje da spustiš tu pucaljku prije no što pogodiš nekoga. Dječak spusti revolver.

— Mislio sam da ste Indijanac.

Loyd Craike promrmlja:

— Još je prerano da na njih naiđeš. Oni su mnogo južnije, tamo gdje love bizone.

— Živite tu negdje u okolici?

Loyd Craike zaniječe.

— U prolazu sam — reče.

Glas mu je zvučao muklo. Rijetko ga je koristio, a želio je da ga još manje upotrebljava. Dječakove su oči odavale nepovjerenje pa Craike doda:

— Ipak znam čega sve ima na ovom putu. Možda još dva dana nećeš sresti živo biće.

Dječak zavapi:

— Oh, ne! Sto mu gromova!

Loydove tanke usne još se više stisnu.

— Ne pristaje baš dječaku da psuje.

Dok su pričali, polagano su išli dalje. No, nakon te Loydove primjedbe, dječak naglo pritegne uzde.

— Neka te đavo odnese! — uzvikne dječak.

Loyd Craike nije imao bič. Bilo bi i smiješno da ga ima uz tako vrsnog konja iz Kentuckija. Ali uzde su bile dovoljno dugačke da ih povuče, zavitla njima i ošine to derište.

Baš kad je to namjeravao uraditi, prekine ga vrisak koji je dopirao iz kola. Loyd Craike se ispravi na sedlu i upita:

— Koga to imaš unutra, momče?

Dječak ga je promatrao mrzovoljno kao da žali što nije bio dovoljno pronicljiv. No istog trena zaboravi na to, zaveže čvrsto uzde i pohita u natkriti dio kola.

Loyd se i ne pomakne. Usne mu se stisnu a preko lica preleti neka sjena. To se njega ne tiče, nije to njegova žena zaviknula, pomisli. Znatiželjne su samo žene i starci. Ali s punim je pravom mogao ostati da bi kaznio dječaka za ono što mu je izgovorio. Loydov strog odgoj to je zahtijevao od njega.

Ali kad je dječak promolio glavu iz natkrivenih kola, sva tuga ovoga svijeta ocrtavala mu se na licu. Niz lice su mu kapale suze.

— Moja sestra. Ne znam što da radim.

Potom sjedne na sjedalo kola, skvrči se i nastavi plakati.

Loyd Craike buljio je u nj.

— Moram požuriti za Teksas. Ovo se mene ne tiče.

Ipak dojaše do dječaka, side s konja i pusti da uzde padnu na tlo. Stane na kotač kola i prođe kraj dječaka ravno u unutrašnjost kola.

Nije bilo potrebno da bude liječnik ili oženjen čovjek pa da shvati što je posrijedi. Jedva da je vidio lice djevojke omotane u teške gunjeve iako je vrućina u tom pješčanom predjelu bivala sve veća. Lice joj je sve odavalo.

Loyd Craike skine šešir i upita:

— Gdje vam je muž, gospodo? Djevojka tiho prozbori:

— Umro je. Razbolio se i umro. Bili smo tri tjedna na prijelazu rijeke Osage dok je bolovao.

Loyd Craike kimne. Staza kojom je jučer pošao bila je puna drvenih križeva. Na putu se vrlo često umiralo.

— Trebali ste se vratiti — prozbori.

Djevojka se zgrči od boli koja je ponovo obuze. Vidio je kako je zubima zagrizla donju usnicu, blijedu poput samih zubi. Ponovo se pribrala i progovorila:

— Nemamo se kamo vratiti. Radili smo kod nekog farmera, on u polju a ja u kući. Kad smo se vjenčali, farmer nas je izbacio. Nemamo se kamo vratiti.

— Mogu zamisliti kako je to — reče Loyd Craike, a misli su mu odlutale do planinske kolibe u plamenu. Vidio je bankarskog službenika koji nastoji dohvatiti dijete koje je zapalilo rodnu kolibu radije nego da je preda njima. Dijete je zapalilo kolibu, uzelo očevu pušku i uputilo se daleko, daleko od svog doma.

— Uputili smo se u Kolorado — opet će djevojka. — Thomas, ja i moj mali brat Jem. Ali za samu ženu s malim djetetom to je predalek put. Zato smo krenuli prema jugu. Kažu da na rančevima gdje uzgajaju stoku trebaju žene koje dobro kuhaju.

Loyd Craike potvrdno kimne glavom.

— To je istina. Ali... još dva dana jahanja dijele vas od prvih farmi. A ja vam ne mogu biti ni od kakve koristi. Moja je majka bila jedina žena s kojom sam živio... Možda bih mogao odjahati stazom i pronaći nekoga tko bi se vratio ovamo k vama.

Odgovorila je tipično ženski:

— Žalim što sam maloprije

tako zavikala. Nema smisla ići po pomoć kad je to tako daleko. Bit će već kasno. Hvala vam što ste se zaustavili.

Loyd Craike se pomakne. Dao bi svoju dvocijevku samo da nije sad tu nego negdje na putu. Ništa on nije dugovao tim ljudima. Jedu pokvareno meso i piju slanu vodu pa i od toga umiru. Upute se putovima dužim no što su pretpostavili i rađaju djecu na pola puta. Oni su budale. Odjednom mu neki glas prišapne (to je bio onaj strogi odgoj) da nema pravo ikoga nazivati budalom.

Sjedne na nešto oštro, bit će na čavle za kuću u Koloradu koja nikad neće biti sazidana, i reče:

– Onda ja tu ništa ne mogu uraditi.

– Pomazete mi što razgovaramo. Čime se bavite?

Loyd odgovori ukočeno:

– Ja sam lovac. Lovim divlje golubove za istočno tržište. Prije no što su ih i drugi počeli loviti, ponekad sam ih oborio i po stotinu na dan. Dva su mi dječaka pomagala pri skupljanju i skidanju perja. Po brdima lovio sam i antilope kojima su se hranili vojnici u logorima, a po preriji lovio sam bizone za graditelje pruga.

Smedokosa glava nelagodno se pokrene na jastuku.

– Čudna je to trgovina.

– Moja je – reče Loyd Craike. – Otac mi je ostavio pušku u naslijeđe i ništa više.

– Neki bi farmer znao kako da mi pomogne – reče ona.

– Ja sam lovac koji se uputio na jugozapad – ponovi on. – Čuo sam da farmeri plaćaju pe-

deset dolara po glavi Indijanca uklonjenog s njihova posjeda.

Djevojka izvuče ruku ispod pokrivača i dlanom prikrije usta; oči joj se razrogače. Pokušala je nešto kazati, ali nova ju je bol srvala. Ovaj put je zubima zagrizla zglobove prstiju iz kojih poteče krv.

Kad je ponovo mogla progovoriti, nije zaboravila što je htjela reći.

– Ljude? Vi biste ubili čovjeka za novac?

– Indijanci nemaju duše. Žive od krađa i proganjaju stoku.

Pogledala ga je onako kako ga gledaju ljudi koje susreće na svom putu. Isti oni koji se smješkuju, pozdravljaju i daju komad domaćeg kruha svima osim njemu.

– Mogao bih baš i nastaviti put. Nisam liječnik i ništa ne mogu uraditi za vas – reče mu klo.

Ona samo kimne.

– Da. Mislim da sam vas već suviše zadržala. Hvala vam što ste se zaustavili.

Loyd dohvati šešir i izađe iz kola. Dječak je sišao s kola i malo podalje pripremao drva za vatru.

– Znaš li kuhati? – upita ga Loyd Craike.

– Naravno – odgovori dječak i navuče svoju malu jaknu.

Loyd Craike uzjaše konja i udalji se od kola.

Došlo je vrijeme za njegov večernji lov. Zaustavio se kod nekog malog jezera između dva brežuljka. Tlo je bilo od meke ilovače. Skrene sa staze, priveže konja i krene prema vodi noseći pušku u ruci. Dovoljno se približio da bi mogao sigurno na-

ciljati u jato divljih gusaka koje su spokojno plivale jezerom. Jednim je hicem ustrijelio čak tri patke. Uspio ih je privući dugačkim štapom koji je našao na obali a da pri tom nije morao zagaziti u vodu dublje od koljena.

Kad je patkama očerupao perje, ponovo se uputi prema konju. Isto tako tiho kako se približavao vodi, sad se vraćao. Dovoljno tiho da ga ljudi koji su stajali uz njegova konja ne čuju kako im se primiće. Zašao je hitro iza brijega i stao se približavati s druge strane, isto onako kako je danas dočekao kola.

Indijanci! Znači, pogrešno je pretpostavljao. Odista su došli na sjevernu stranu.

Bilo ih je desetak: tri muškarca a ostalo žene i djeca. Dva dojenčeta u naprtnjačama na leđima dviju Indijanki. Stajali su oko konja i pričali nekim nerazumljivim jezikom.

Loyd Craike napuni dvocijevku koju je imao sa sobom. Radije bi da ima onu drugu pušku, no sad će morati ovako...

Čekao je da mu se barem dva Indijanca tako postave da ih obori jednim hicem. Htio je da to budu prvo ona dvojica naoružanih, ali oni nikako da se pomaknu... Tad se jedna žena pokrene i pođe prema jednom od onih naoružanih.

Na leđima joj je naprtnjača iz koje viri dijete. Okrene se leđima prema naoružanom čovjeku a on spusti pušku i izvuče joj dijete iz naprtnjače. Zatim joj ga pruži u ruke i počne joj otpuštati vezove na leđima.

Loydov konj nestrpljivo zarže očekujući hranu. Indijanci se svi redom nasmiju, čak i dojen-

če koje je trebalo nadojiti. Majka ga približi konju i dijete mu prstićem dotakne nozdrvu, na što se opet nasmije.

Bilo je smiješno gledati kako se smiju. Čak smješnije od rzanja konja. Svi su se opet smijali, a majka pokuša privoljeti dijete da ponovo dotakne konja.

No dojenčetu je bilo dosta konja. Snažno se privije uz majčinu dojku i stane pohlepno sisati svoj večernji obrok.

Loyd Craike spusti dvocijevku i pođe prema naprijed.

Na tamnim licima i u tamnim očima zamre smijeh. Svi se odmaknu od konja, a čovjek koji je spustio pušku stane između dojlje i lovca.

— Jeste li namjeravali ukrasti konja? — upita Loyd.

Nastane žamor, a zatim netko pokaže na najstarijeg čovjeka u skupini. Bio je to najstariji čovjek kojega je Loyd ikad vidio. Progovori:

— Govorim engleski, ali ne čujem dobro. Star sam, vrlo sam star.

Nije to trebao reći. Bilo je to očito po borama koje su mu sasvim izbrazdale lice.

— Rekao sam — počne Loyd Craike. Namjeravao je ponoviti ono o konju i krađi. Umjesto toga reče: — Pitao sam tko ste vi. Komanči?

— Mi smo iz plemena Dika — odvrati starac. — Zovemo se Dika. Ovo je dobar konj.

— Hvala — odgovori Loyd Craike. — A gdje su vaši konji?

— Nemamo konje — prozbori starac. Glas mu je bio tako tih da se Loyd Craike morao sagnuti da bi ga čuo. — Dok smo imali zemlju, imali smo i konje,

dobre konje. Sad nemamo ništa. Čuli smo ako odemo na Sjever, da će nam iz Washingtona dati stoku.

Istjerali su ih farmeri, to je bio odgovor. Pa, sjajno im je uspjelo da izvuku žive glave. A da su ih dograbili na putu! Dvanaest skalpova iznosi šest stotina dolara. To je i te kakva suma.

Starac opet progovori:

— Lijepo je opet vidjeti konja. Kad sam bio mlad, jahao sam po cijeli dan.

Loyd Craike osjeti da mu se u nekoliko navrata steglo grlo.

— Evo — reče. — Uzmite ove patke. S ovim starim pucaljkama ne možete baš ništa ustrijeliti... Dajte mi pet minuta vremena, a onda dodite do jezera. Još ću vam ih uloviti.

Loyd dohvati pušku zataknuću u navlaku i stane je puniti.

Patke su nepomično ležale pokraj starčevih nogu, na mjestu gdje ih je Loyd Craike ispustio. Osim dojenčeta koje je još sisalo, svi su ostali uprli pogled u njegovu pušku.

Mislili su da ih namjerava ubiti. No nisu mogli razlikovati pušku za lov od one za ubijanje ljudi.

— Izbačeni ste sa svoje zemlje. Jednom se to i meni dogodilo. Uzmite one patke.

Starac to prenese svojim ljudima na onom čudnom, nerazgovjetnom jeziku. Jedna djevojka pristupi, dohvati patke i opet se povuče iza starca.

Loyd Craike nastavi:

— Svida vam se konj? Jedna od vaših žena bi ga mogla zajahati.

Bilo je to previše za njih. Zapanjeno su buljili u nj. Dok nisu znali da ih promatra skriven

iza brijega, na licima im se moglo vidjeti bezbroj različitih izraza. Sad su od čuđenja bili ukočeni i bezizražajni.

— Potrebna mi je jedna žena

— progovori opet Loyd Craike.

— Žena koja se razumije u djeću i koja zna pomoći pri porodu. Ništa joj se neće dogoditi. Potrebna je da bi pomogla pri porodu jedne mlade žene.

Opet su pričali na Dika jeziku.

— Poći će moja kći — odgovori starac. — Ona je radala djeću, može biti od koristi.

— U redu — reče Loyd Craike. — U redu. Reci joj da jede pa da onda pode.

— Već je jela danas. Ne treba opet jesti.

Nije to bila ona žena koja je dojila dijete nego jedna starija. U svakom slučaju ne toliko stara koliko taj čovjek pred njim. Nitko nije mogao biti stariji od njega.

Pomogne joj da se popne u sedlo. Bit će da im je nešto pri tom bilo smiješno jer su se opet počeli smijati. Loyd Craike progunda. Nije mogao razabrati što to postoji u njihovu načinu života i što ih nagoni da se neprekidno smiju.

Žena se nagne sa sedla prema starcu, svom ocu, i reče mu nešto na Dika jeziku. Starac se obrati Loydu:

— Kaže da ne brineš i da će ti pomoći da dobiješ dijete. Možda muško, kao ti.

— Reci joj da krene! Eto, kola su iza onog brda.

Starac udari po sedlu i žena se uputi stazom. Konj je opet rzao, ovaj put zato što je morao ostaviti Loyda Craikea.

— Podimo — reče Loyd Crai-

ke. — Čekat. ću vas kod malog jezera. Ulovit ću još pataka pa ćemo svi obilno večerati.

Starac to prevede na svoj jezik, a Loyd Craike se uputi stazom do jezera. Trebat će najmanje sedam puta opaliti da ustrijeli dovoljno pataka za sve te Dika Indijance. No dobro, čovjek nekad troši a nekad štedi.

Zamoliti će starca da pita svoju kćer koliko bi dana nakon poroda djevojka mogla nastaviti put. Možda vrlo brzo, ako bi joj čovjek vozio kola...

Kladio se da će biti odlična kuharica kad se oporavi. Mogla

bi sjediti iza njega, u kolima, i kad bi pokraj njih prošao neki usamljeni jahač, mogli bi mu ponuditi pecivo, odnosno pravi sendvič.

On bi lovio a ona bi pekla hljeb. Bili bi to najbolji sendviči na čitavom putu prema Zapadu.

Loyd Craike pride jezeru i pripremi se za hitac. Bit će to najveći ulov koji su Dika Indijanci ikad vidjeli. Šteta što tek rođeno dijete ne može jesti patku, ali putem kojim je pošao, nikad neće biti gladno.

K R A J

TRAG
biblioteka
kriminalističkih
romana

SIRIUS
biblioteka znanstvene
fantastike

ŽIVOT
ljubavni roman

LASO
vestern roman

POPAJ
strip-zabavnik za
djecu i odrasle

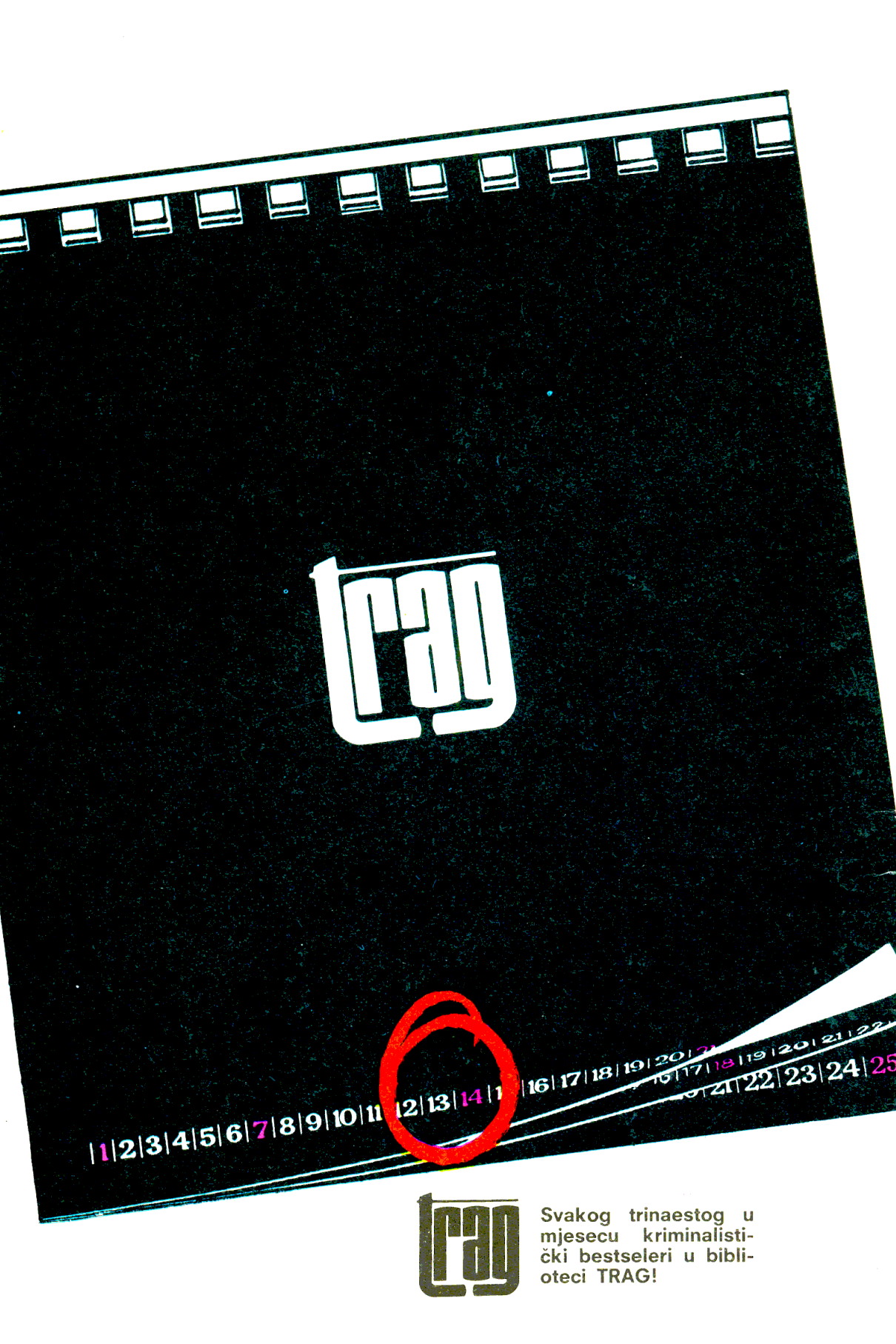

TOM I JERRY

ALAN FORD
super-strip

U PRIPREMI

G. F. Unger:
BRAĆA ADAMS

TRAG

1|2|3|4|5|6|7|8|9|10|11|12|13|14|15|16|17|18|19|20|21|22|23|24|25

Svakog trinaestog u
mjesecu kriminalisti-
čki bestseleri u bibli-
oteci TRAG!